

Historisch boerderij-onderzoek in het richterambt Borne.

Auteur: Henk Woolderink.

Uitgave: Vereniging Oudheidkamer Twente te Enschede, 2013.

Inleiding

Veel mensen die in Twente stamboom-onderzoek doen, komen terecht op een flink aantal boerenerven waar voorouders hun jeugd of volwassenheid hebben doorgebracht. Naast genealogische gegevens is het ook altijd een uitdaging om meer te weten te komen over de omstandigheden waaronder deze voorouders hebben geleefd. Dat laatste is vaak een ingewikkelde zoektocht naar thans verdwenen rechtssystemen en omstandigheden. Dit boek wil per boerderij sporen aangeven in welke archieven en publicaties men gericht onderzoek kan doen om daarover meer te weten te komen.

In het voorjaar 2013 vindt in het huis van de Vereniging Oudheidkamer Twente in Enschede voor de vierde keer een cursus "Boerderij-onderzoek in Twente" plaats. Een aantal oud-cursisten werkt thans mee aan een "werkgroep boerderij-onderzoek in Twente". Deze heeft een format samengesteld voor het invoeren van data. Van het richterambt Borne heeft Gerard Oude Elferink uit Vught een aantal data ingevoerd. De leden van de werkgroep zijn bezig met buurschappen van andere richterambten. Dat zijn momenteel: Gerda Voorthuis-Lefers te Delden, Johan Altena te Diepenheim, Jan ter Heegde te Usselo, Henk Huiskes te Vriezenveen, Jan Olde Kalter te Oldenzaal, Jan Tijman op Smeijers in de Lutte en Henk Woolderink te Borne. De werkgroep treedt tevens op als klankbord voor de resultaten.

Het "Historisch boerderij-onderzoek in het richterambt Borne" is het 3^e deel van een serie. De richterambten Delden en Ootmarsum zijn reeds verschenen en daarna wordt de serie vervolgd met de richterambten Oldenzaal, Enschede, Kedingen, de schoutambten Haaksbergen en Diepenheim en tenslotte de heerlijkheid Almelo. Het Twente vóór 1811 (inlijving bij het Franse Rijk van Napoleon) was vanaf de vroege middeleeuwen ingedeeld in richterambten en schoutambten. De geografische grenzen van de richterambten en schoutambten zijn gelijk aan die van de kerkelijke parochies. Alleen het gericht Kedingen omvat meerdere parochies: Rijssen met de dochterkerk Wierden, alsmede Goor met de dochterkerk te Markelo.

De hoge rechtspraak voor halsmisdrijven was voorbehouden aan de drost van Twente en in de heerlijkheid Almelo aan de Heer van Almelo. De richters waren in hun gebied belast met de lage rechtspraak: het plaatselijk bestuur (thans de burgemeester), het familierecht zoals voogdij etc. (thans de kantonrechter) en de vrijwillige rechtspraak zoals koopactes, hypothecken en testamenten (thans de notaris). Voorwaar dus een uitgebreid takenpakket. Toch was dit takenpakket weer niet iedereen omvattend in het richterambt. Er waren ook andere rechtsprekende instanties en rechtskringen. De hofhorigen vielen onder het hofrecht en moesten voor hun recht naar de eigen hof, bijvoorbeeld de bisschoppelijke hof te Borne. En bezitters van leengoederen moesten voor rechtszaken als beleningen, verkopen en hypothecken naar hun eigen leenheer, bijvoorbeeld Overijssel, Almelo, Bentheim, Munster, Twickel. Tenslotte had ook de adel nog een eigen rechtskring: de Hoge Bank in Zwolle.

De structuur van het boek.

Twente is het land van de textiel en met een knipoog naar dit verleden zou dit boek vergeleken kunnen worden met een Twents stuk linnen, bestaande uit een schering en inslag.

De schering is dan per boerderij de lange termijn geschiedenis: van vroege middeleeuwen tot circa 1850. In 1832 wordt het kadaster ingevoerd en dat vormt het scharnierpunt tussen de tijd ervoor en de tijd erna. Het minuut van het kadaster heeft, in ieder geval voor Twente, de tijd vóór 1800 prima geconserveerd. De grote veranderingen in het bodemgebruik in Twente gebeuren pas na de verdeling van de marken circa 1850 en die ontwikkelingen zijn minutieus vastgelegd in het kadaster. Een uitzondering heb ik gemaakt voor het adellijk grootgrondbezit dat zich nog tot na 1850 voortzet. Veel boerderijen zijn thans nog steeds in het bezit van Huis Twickel, Huis Almelo en Weleveld.¹⁾ Dat is relevant om te weten in het kader van boerderij-onderzoek en die erven zijn aangegeven met >2000: tot na het jaar 2000.

Daarbij is ook de *aard* van de boerderij in de loop der eeuwen aangegeven, alsmede de zeldzame keren dat de aard van een boerderij wisselt van hofhorig naar allodiaal, hofhorig naar leen of van leen naar allodiaal. In de aard van de boerderij geldt echter in de regel een grote mate van continuïteit.

Allodiaal: Dit is de oudste rechtsvorm van een boerderij die reeds van Germaanse oorsprong is. In tegenstelling tot wat soms beweerd wordt, heeft Karel de Grote niet aan het begin gestaan van de allodiale

1 H. Woolderink, "Het tegenwoordige adellijke groot-grondbezit in Twente", jaarboek Twente 1965, pag. 15-63.

goederen, want ze komen ook voor in andere landen onder Germaans recht, zoals het nog steeds bestaande *odelsrett* (Noorwegen) en *aedelsrett* (Zweden). In die landen is Karel de Grote nooit geweest. De *odel*, *aedel*, *edel* en *adel* is van oorsprong de vrije Germaanse boer die eigenaar is van de boerderij van zijn familie. In de acten komen ze voor onder de beschrijving van vrije goederen, eigen goederen, edele goederen, of een combinatie van deze termen “vrij-edel-eigen goed”, “edel-vrij goed”. Gegevens over deze boerderijen zijn vooral te vinden in de gerichtsprotocolen van het richteramtb. De ‘dagelijkse richter’ ging over de vrije mensen en vrije goederen.

Hofhorig: Er is in ieder geval vanaf de middeleeuwen sprake van hofhorigheid en horigen. Dat slaat op de hofhorige boerderijen en hun hofhorige bewoners. Er is sprake van een twee-eenheid: de boerderij en de bewoners horen bij elkaar. Dat is wel eens in negatieve zin vertaald naar onvrije bewoners, die een soort half slaven zouden zijn. 2) Maar je kunt met hetzelfde recht spreken van onvrije eigenaren. Ze konden hun hofhorige boerderijen wel verkopen, maar niet zonder dat de bewoners (het hofhorig erf- en bouwrecht) mede overgingen en door de nieuwe eigenaar moesten worden geëerbiedigd. Hofhorige boeren waren dan ook niet beklagenswaardige mensen, maar veelal de rijkste en welvarendste boeren in de buurschap. In de middeleeuwen was de horigheid de meest gangbare exploitatievorm van de boerderijen in Twente, maar gaandeweg worden de boerderijen door met name kasteelheren en kloosters omgezet in pachterven. Bij de Domeinen (de Hof Borne en de Hof Delden) blijft de (hof)horigheid echter bestaan tot het einde omstreeks 1800. Dat is bij de betreffende erven vermeld en dat is in het kader van deze studie ook relevant, omdat gegevens over deze boerderijen hoofdzakelijk te vinden zijn in de hofboeken van de hoven.

Leengoed: Een derde categorie boerderijen heeft de status van leengoed. Het leenstelsel is ontstaan in de tijd van de Karolingische vorsten en heeft stand gehouden tot de Franse tijd. De leengoederen worden door de leenheer in leen uitgegeven aan zijn leenmannen (vazallen) om in het levensonderhoud van hen en hun gezinnen te voorzien. In tijd van oorlog moeten de vazallen in wapenuitrusting komen opdraven om hun heer te steunen in de strijd. Omstreeks 1800 komt aan het leenstelsel (in ieder geval in Twente) een definitief einde. Gegevens over deze boerderijen zijn te vinden in de leenprotocollen van de diverse leenkamers.

Naast de *aard* van het erve (allodiaal, hofhorig of leen) worden ook voor zover bekend de *eigenaren* van de boerderijen in de loop der eeuwen weergegeven. Daaronder volgen de *tienden* en *uitgangen* die op het erve kunnen rusten.

Tienden: Sinds de kerstening van Twente zijn de boerderijen belast met een kerkelijke belasting: de tiendheffing. 3) Ieder jaar moet de boer, als de oogst in garven op het land staat, de tiendheer waarschuwen en die heeft dan recht op het 1/10 deel van de oogst. Het was een zware belasting die gelijk stond met circa ¼ deel van de waarde van de boerderij. De tiendheer hoeft geen kosten te maken: hij ploegt niet, hij zaait niet, hij maait niet, maar bergt het graan wel in zijn schuur. Er bestaan allodiale tienden en leentienden. De leentienden met hun leenkamer en de eigenaren worden zoveel mogelijk vermeld. Waar geen leen is vermeld, betreft het allodiale tienden, ofwel er is (nog) geen leenverband gevonden. Normaal worden de tienden in natura op het land geïnd bij het oogsten. Dit stuit vaak op praktische bezwaren. Bijvoorbeeld als de boer moest wachten met oogsten tot na de tiendheffing terwijl er onweer of ander onheil dreigt. Veel tienden zijn in de loop der eeuwen omgezet in *sloptienden*. Er wordt een vast aantal mudden afgesproken die op een later tijdstip onder het slop op de deel van de boerderij in ontvangst wordt genomen door de tiendheer. Daarin schuilt weer een nieuw nadeel: bij een goede oogst krijgt de tiendheer te weinig en bij misoogst krijgt hij meer dan hem toekomt. Er zijn voorbeelden dat bij echte misoogsten en onmacht van de boeren de tiendheren ook met minder genoegen namen.

Uitgangen: Zijn kleinere lasten op het erve. Ze zijn vaak ontstaan via schenkingen van de eigenaren, bijvoorbeeld aan kerkelijke instellingen (proosdijen, kapittels, vicaries en kloosters) als tegenprestatie voor de stichting van memories of jaargedachtenissen. Ook kunnen uitgangen het gevolg zijn van het feit dat eigenaren van een erve (tijdelijk) geld nodig hebben en daarvoor bijvoorbeeld 1 mud rogge als uitgang in de boerderij vestigen, totdat de schuld is terugbetaald. Sommige schulden zijn nooit meer ingelost en daardoor zijn de uitgangen blijven bestaan totdat ze, soms vele eeuwen later, zijn afgekocht. Uitgangen moeten door de boer op een vaste dag in het jaar bij de rechthebbende worden afgeleverd. De brenger en zijn paard krijgen dan wel te eten en drinken voordat ze de terugreis aanvaarden.

2 W.H.J. Massink, “Hoorige Rechten in Twenthe”, proefschrift RU Leiden, Zwolle, 1927.

3 O.a. Henk Woolderink, “De Hof te Borne 1206-2006”, Heemkundevereniging Borne 2006, pag. 16-17.

Miskoren: Een speciaal soort verplichting is het miskoren. Al ver voor de reformatie, waarschijnlijk vanaf het ontstaan van de kerspelkerk, moeten de grote boeren binnen het gericht 1 schepel rogge als miskoren betalen aan de parochiekerk. 4) Hiervan kunnen de voorgangers (pastoors en na de reformatie dominees) van een levensonderhoud worden voorzien. Dat geldt ook voor andere functionarissen, zoals de koster, de voorzanger, de organist en de doodgraver. De verplichting rust op het huisperceel en aan de hand daarvan heb ik diverse huispercelen die in 1832 al onbebouwd zijn kunnen traceren. Ook zeggen de gegevens veel over de geschiedenis van een boerderij. Als een volle boerderij gedeeld is in twee halve erven dan zijn die beide belast met 2 spint rogge. De nog kleinere, veelal later gestichte boerderijen, worden belast met stuivers en hoenders. Zowel het ontstaan als het einde van het miskoren verdient nog veel onderzoek, omdat het veel informatie kan opleveren over de ontwikkeling van de buurschappen en hun erven.

Tot zover de lange termijn geschiedenis, ofwel de schering van ons weefsel. Als inslag zijn drie momentopnamen gekozen. Ze zijn momentopnamen van de boerderijen in het gericht Borne:

Het Schattingsregister van 1475

Als eerste referentie bij de boerderijen is 'Het schattingsregister van Twente van 1475' opgenomen. 5) Het handschrift bevindt zich in Staatsarchiv te Munster in Westfalen. De gegevens zijn ongewijzigd uit de publicatie van Hulshoff overgenomen. Voetnoten vermelden ook gegevens uit schattingsregisters van 1495 en 1499. Deze bevinden zich in het Gemeentearchief van Deventer. Voor zover ze relevante informatie over de Twentse boerderijen bevatten zijn die opgenomen.

De schatting is een buitengewone belasting die door David van Bourgondië, bisschop van Utrecht en landsheer van Twente, wordt geheven als hij in bijzondere omstandigheden extra geld nodig heeft. Dit na goedkeuring van Ridderschap en Steden. De hoofdregel is dat ieder volgewaard erve 2 schilt ofwel 3 gouden rijnsse guldens moet bijdragen en iedere kathe 1 schilt ofwel 1½ gouden rijnsse guldens. Het is echter een misvatting om het aantal gemelde boerderijen in de schattingsregisters als uitgangspunt te nemen voor het aantal gezinnen en inwoneraantallen van Twente, zoals bijvoorbeeld Slicher van Bath dat heeft gedaan. 6) Dat geldt tevens voor de velen die deze bron daarna gevolgd hebben.

Er ontbreken nogal wat huizen en gezinnen en daarmee is het aantal inwoners rond 1500 in Twente vele keren groter dan op basis van de schattingsregisters wordt aangenomen. Vergelijkend onderzoek levert op dat veel huizen anno 1500 **niet** in de schattingsregisters vermeld zijn.

Alle huizen en boerderijen uit de vrije heerlijkheid Almelo (Stad en Richterambt Almelo en Vriezenveen) behoren niet tot de jurisdictie van de bisschop van Utrecht en ontbreken geheel. De heerlijkheid Diepenheim is sinds 1331 wel van de bisschop van Utrecht, maar heeft een eigen administratie. Zowel de huizen uit de stad Diepenheim als de erven uit Kerspel Diepenheim en Markvelde ontbreken geheel.

Burgerhuizen in steden, dorpen en buurschappen in overig Twente zijn vrijgesteld van de schatting en worden niet vermeld. Toch heeft het dorp Borne in 1475 al een aanzienlijke hoeveelheid huizen en bewoners. Ook in de buurschappen zullen er enige burgerhuizen zijn geweest: schoolmeesters, herbergen en ambachtslieden. Al die huizen en hun bewoners worden niet vermeld.

Maar daarmee zijn we er nog niet. De bisschoppelijke hoven en hun bodegoederen waren vrijgesteld van schatting. De richter van Borne heeft de Hof te Borne (VPR 1720) nog wel in het register opgenomen, maar die heeft niet betaald. De bodegoederen Wildijk (VPR 1691), Morsel (VPR 1709) en de Weele (VPR 1746), zijn helemaal niet vermeld, want die hoeven toch niet te betalen.

De Twentse kloosters met hun bewoners komen we ook nergens in de schattingsregisters tegen, terwijl ze wel degelijk bestaan. Ook de riddermatigen mogen een boerderij vrijstellen van belastingen, dus ook voor deze schatting. Het Huis Weleveld te Zenderen (VPR 1760A), alsmede het Huis Grotenhuis te Hertme (VPR 1772) zijn zulke adellijke vrijingen en worden niet vermeld in het schattingsregister. Het bestaan in 1475 is echter zeker.

Volgens Germaans recht heeft iedere volgewaard erve het recht om een lijftuchtshuis op het erve te plaatsen. Er wordt in het schattingsregister een aantal lijftuchten genoemd, met daarbij de aantekening dat ze bij het hoofderve horen en daarmee voldaan hebben. Er mag echter aangenomen worden dat alle volgewaarde erven in 1475 een lijftucht hebben, maar die worden niet allemaal vermeld, omdat ze begrepen zijn in het hoofderve. Vaak hebben de hele grote erven ook nog wonersplaatsen en ook die zijn niet vermeld.

4 HCO Zwolle, toegang 145 hypothecaire boekhouding, inv.nr. 496, Inschrijvingsregister kantoor Almelo, deel IV acte nummers 290-322.

5 A.L. Hulshoff, "Het Schattingsregister van Twente van 1475", Uitgave VORG, Zwolle 1953.

6 B.H. Slicher van Bath, "Een samenleving onder spanning", Assen 1957, pagina 44 etc.

Het uitgangspunt van Slicher van Bath, dat het aantal vermelde boerderijen de basis is voor het aantal huizen en inwoners, behoeft nuancering. Het door hem vermelde aantal is ongeveer 5 of 6 keer zo groot geweest. Hij heeft daarmee het vooroordeel van het lege Twente gevoed. Dat standpunt is echter niet houdbaar.

De Verpondingsregisters van 1601 en 1602

Deze verpondingsregisters bevinden zich in Zwolle. 7) Ze zijn getranscribeerd door een cursusgroep Oud-schrift van de Oudheidkamer Twente. 8) Ook deze registers geven een verre van compleet beeld van de huizen en hun bewoners rond 1600. De Tachtigjarige oorlog heeft zijn sporen in Twente achtergelaten. In de richterampten Ootmarsum en Oldenzaal zijn veel boerderijen verlaten en liggen woest. De soldaten van koning Philips II worden genoemd als daders. Ze hebben het platteland afgestroopt naar hout, voedsel en roofgoed en hebben zo bijgedragen aan de verwoestingen. In 1601 proberen de Staten van Overijssel de belastingheffing via de verponding (grondbelasting) weer op te starten en moesten de boeren en bewoners van dorpen en steden opgave doen van hun landerijen. Voor iedere 2 mudden land moet 1 daalder (30 stuivers) betaald worden en voor 1 mud 15 stuivers. In tegenstelling tot Ootmarsum en Oldenzaal en omgeving hebben de erven in het richterambt Borne blijkbaar weinig schade opgelopen, in ieder geval kan de belastingheffing op de oude voet worden hervat.

Een ander probleem steekt nu de kop op. De steden en adel beroepen zich op oude privileges die hun vrijdom van belasting garanderen. Gedeputeerde Staten van Overijssel willen daar evenwel niet van weten, zodat er schoorvoetend en mondjesmaat en gedeeltelijk aangifte volgde. Met de maten van de mudden is altijd al gerommeld. Als het areaal bouwland van een boerderij door ontginning of aankoop groter wordt, blijft de opgave van het aantal mudden steeds gelijk. Vandaar dat de mud bouwland in de loop van de eeuwen ook steeds groter wordt: van 24 aren, naar 28 aren, naar 32 aren en 40 aren.

Uit de verpondingsregisters blijkt dat de eigenaar van Huis Weleveld zijn havezate niet heeft aangegeven (VPR 1760A). Een aantal huizen in Borne is wel vermeld. Toch vindt men ook in de verpondingsregisters geen compleet beeld van het aantal huizen en bewoners. Alleen degenen die land in gebruik hebben en dat hebben aangegeven staan vermeld, maar er zijn ongetwijfeld een aantal inwoners geweest die geen grond hebben gepacht of dat hebben verzwegen.

In dit document over Borne zijn de nummers uit de publicatie van de Oudheidkamer Twente overgenomen, omdat deze nummering inmiddels veel gebruikt is in bronvermeldingen. De in 1601/1602 ontbrekende erven zijn genummerd met A, B, C et cetera. Uit deze publicatie zijn ook de teksten betreffende 1601 en 1602 overgenomen.

Het Minuutplan van het Kadaster 1832

De referenties met de jaartallen 1953 en 1980, aangegeven door 'plaatselijk deskundigen' in de Schattings- en Verpondingsregisters, zijn in deze studie niet gebruikt. Ze bevatten fouten die onderzoekers op het verkeerde been kunnen zetten. Een flink aantal boerderijen is in de 19^e eeuw verdwenen en zijn een eeuw later in het veld niet meer te traceren. Ook hebben sommige erven een andere naam gekregen. Op de minuutplannen van het kadaster 1832 en de bijbehorende oorspronkelijke aanwijzende tafels is 98% van de oude Twentse erven moeiteloos aan te wijzen. 9)

Veel boerderijen zijn op de kadastrale minuutplannen vermeld met hun naam en andere namen blijken uit de tenaamstelling in de kadastrale leggers, ofwel uit transport- en hypotheekaktes. Uit de belastbare waarde in de OAT's en leggers van het kadaster zijn het hoofderve en de lijftucht en wonersplaatsen te herleiden. De hoofderven zijn geschat in de klasse bewoond van 10, 9, 8 of lager met een belastbare waarde van f 18,- f 24,- f 30,- of hoger; de kleinere boerderijtjes zijn geschat in de klasse bewoond van 13, 12 of 11 met een belastbare waarde van f 6,- f 9,- of f 12.

De marke Zenderen en Bornebroek is verdeeld bij acte d.d. 13 mei 1848. 10) De marke Hertme is verdeeld bij acten d.d. 27.06.1851 en d.d. 28.05.1852. 11)

Na de markendelingen kunnen de grote wijzigingen in het landschap plaatsvinden: ontginningen tot

7 HCO Zwolle, statenarchief, inv. nummers 2456 en 2457.

8 "Het Verpondingsregister van Twente van 1601", Uitgave Vereniging Oudheidkamer Twente, Zwolle 1985.

9 "Kadastrale Atlas 1832 Borne en Weerselo" Uitgave Stichting Kadastrale Atlas Overijssel, Zwolle 2005, i.s.m. HCO Zwolle ook uitgegeven als digitaal bestand, Zwolle 2012.

Originele bron: HCO Zwolle, toegang 145, hypotheecaire boekhouding.

10 HCO Zwolle, toegang 145, hypotheecaire boekhouding, kantoor Almelo, overschrijvingsregister deel 46 nr. 87.

11 HCO Zwolle, toegang 145, idem overschrijvingsregisters deel 65 nr. 41 en deel 71 nr. 62.

cultuurgrond (de eigen boeren), bebossing (landgoederen) en de bouw van nieuwe huizen en fabrieken. Deze ontwikkelingen zijn precies vastgelegd door het kadaster en zijn dus prima te volgen. Hierdoor is het minuutplan van het kadaster het goede scharnierpunt tussen de nieuwe tijd en de oude situatie van vóór de markendelingen. De marken hebben een groot conserverend effect gehad op de inrichting van het platteland van Twente en ze hebben het oude, grotendeels al vanuit de middeleeuwen stammende, cultuurlandschap goed in stand gehouden. Zo blijkt dat de domeinkaarten uit 1778, maar bijvoorbeeld ook de kaarten van de erven van Twickel in Zenderen uit 1726, nagenoeg ongewijzigd kunnen worden teruggevonden op de kadasterkaarten van 1832. Alleen blijkt na de precieze opmeting van de percelen bouwland dat het areaal bouwland vele keren te klein is opgegeven bij de verponding en dat er dus flink grondbelasting is ontweken. Het aantal mudden bouwland in 1601 blijkt neer te komen op het aantal hectaren bouwland in 1832, dus een mud geen 40 aren maar 100 aren. Er kan in de tussentijd wel enig nieuw bouwland zijn bijgekomen, maar lang niet 2½ keer zoveel. De conserverende werking van de marken, maar ook de onvoldoende toename van stalmest zouden zo'n grote uitbreiding onmogelijk hebben gemaakt. Dit wordt bevestigd door de vergelijking van de grootte van ongewijzigde, ingeklemde percelen bouwland op de kaarten uit 1778 met die op de kaart van 1832. Het aantal mudden is stelselmatig te laag opgegeven.

Tenslotte zijn bij diverse boerderijen gegevens opgenomen die te maken hebben met de hofhorige goederen in Twente:

Het Hofrecht van Twente van 1546

Het recht dat gebruikt wordt op de hoven voor de verhouding tussen landsheer, hofmeijer en hofhorigen is al eeuwenlang mondeling gewoonterecht, als in 1546 de Twentse hofmeijers en oudste hofgenoten opdracht krijgen van de nieuwe landsheer Karel V om op de Hof Ootmarsum te verschijnen en het "Hofrecht van Twente" op te schrijven. Het Hofrecht bevat elementen die stammen uit het Germaans recht, zoals bijvoorbeeld de ondeelbaarheid van boerderijen en het lijftuchtsrecht. Deze elementen zijn niet exclusief voor het "Hofrecht"; ze komen bijvoorbeeld ook voor in het "Landrecht van Overijssel". Op de bijeenkomst van 1546 zijn diverse inwoners uit het gericht Borne aanwezig. 12) Het betreft Zweer de Meijer van Borne (VPR 1720), met zijn hofgenoten Egbert Wissink (VPR 1745), Gert ten Wele (VPR 1746) en Johan ten Workeler (VPR 1679). De Hofmeijer van Delden laat zich o.a. vergezellen door Lammert ten Misdorp (VPR 1761). Deze aanwezigheid is bij de betreffende erven als referentie vermeld.

De Domeinkaarten van 1778

Het dreigement van de Staten van Overijssel om alle erven te laten opmeten om een eind te maken aan de voortdurende ontwijking van de grondbelasting is nooit uitgevoerd. Wel zijn de Domeinerven in Twente door landmeters opgemeten. 13) Blijkens hun kostendeclaraties is dat omstreeks 1778 gebeurd. Op de kaarten zijn de percelen bouwland, hooiland, wilde grond en bos opgemeten en in een legenda samen met de veldnamen vermeld. Lang niet alle Domeinkaarten zijn bewaard gebleven en soms duikt er een onbekende kaart op in particulier bezit. In het gericht Borne betreft het de kaart van Hofmeijers Erve te Borne (VPR 1720) die zich in het huisarchief van de Meijershof bevindt. 14) Omdat het zulke goede en mooie bronnen zijn, zijn ze bij de betreffende boerderij als referentie vermeld:

VPR 1678	Koltvoort 2 ^e stuk van Workers erve	Bornerbroek	HCO kaarteninventaris nr. 1239
VPR 1691	Wildijk	Hertme	HCO kaarteninventaris nr. 1237
VPR 1709	Morsel	bij Borne	HCO kaarteninventaris nr. 1235
VPR 1720	Hofmeyers Erve	Borne (1 ^e stuk)	Huisarchief Meijershof te Borne
VPR 1724	Beerninks erve	Zenderen	HCO kaarteninventaris nr. 1234
VPR 1733	Sallink	Zenderen	HCO kaarteninventaris nr. 1236
VPR 1745	Wissinks erve	Zenderen	HCO kaarteninventaris nr. 1238
VPR 1761	Mitsdorp	Hertme (1 ^e stuk)	HCO kaarteninventaris nr. 1243
VPR 1770	De Pigge etc. 2 ^e stuk van Mitsdorp	Hertme	HCO kaarteninventaris nr. 1244

12 H. Woolderink, "De Hof te Borne", Borne, 2006, pag. 50, 51 e.v.

13 HCO Zwolle, Collectie Domeinkaarten, inventarisnummers 1234~1244.

14 De kaart is als bijlage afgedrukt in "De Hof te Borne" (zie voetnoot 12).

Een bijdrage aan de cultuurhistorische beschrijving van de vroegste ontstaansgeschiedenis.

Vele decennia werd geschiedenisstudie gekenmerkt door een nadruk op geschreven bronnen. Alles wat niet beruiste op documenten was eigenlijk niet wetenschappelijk en werd ontkend of weggeredeneerd. Momenteel is zo'n standpunt niet meer houdbaar. Allereerst zijn er de afgelopen jaren door archeologisch onderzoek nieuwe gegevens over vroegere tijden boven de grond gekomen, die geleid hebben tot nieuwe inzichten en correcties van vroegere standpunten. Daarnaast zijn er vooral in Oost-Nederland flinke stappen te maken door, in wisselwerking met geschreven bronnen en archeologische bevindingen, gebruik te maken van Germaans recht, Germaanse mythologie, middeleeuws kerkelijk recht en gebruiken, volksgebruiken, overleveringen, sagen, et cetera. Met behulp daarmee wordt hierna getracht een cultuurhistorische beschrijving te geven over de vroegere ontstaansgeschiedenis van het gericht Borne.

Alle steden en dorpen in Twente met hun kerken zijn gebouwd op een oude hof. Deze hebben als voorgangers Germaanse sala's gehad: heel grote huizen (40 tot 80 meter lang) op strategisch goed te verdedigen plekken. Daar is alles onder één dak: de woonvertrekken voor de bewoners, hun veestallen, wagenstalling en er zijn ook sacrale ruimten waar Germaanse erediensten plaatsvinden. Na de klimaatsverandering omstreeks het jaar 1000 (het boreaal) wordt het klimaat warmer en droger. De sala's worden als hoven herbouwd op wat lager gelegen plekken en hebben dan ook bijgebouwen voor opslagruimte en wagenschuren. De hoven zijn bestuurscentra voor hun omgeving: daar wordt markerecht en hofrecht gesproken en in de beginperiode ook vormen van buurtrecht en strafrecht. In de tijd van de kerstening hebben de missionarissen hun kerken gebouwd op plekken waar de mensen gewend zijn om hun sacrale bijeenkomsten te houden, namelijk de sala's, later hoven. Door de bouw van Christelijke kerken is er aldaar tevens geen plek meer voor Germaanse erediensten. Vandaar ook de stelling dat in Twente alle steden en dorpen met hun kerken gebouwd zijn op een oude Germaanse hof die op het moment van de kerstening al eeuwenlang bestaat. Het omgekeerde van de stelling is niet waar: niet op iedere hof is een stad of dorp ontstaan en een kerk gebouwd. Daarvoor waren er teveel hoven. Ook in het richterambt Borne zijn vele sporen uit de Germaanse periode bewaard gebleven. Dat zijn dan vooral overblijfselen uit de periode voor het jaar 800. De periode tussen de Romeinse tijd en 800 is, in ieder geval wat Twente betreft, een duistere periode waar pas de laatste jaren wat meer gegevens boven water komen. Gerard Seyger heeft baanbrekend werk verricht door oude en nieuwe gegevens te ordenen. 15) De vertaling van de Heliand werpt ook nieuw licht op de periode rond 800. 16) De vier evangeliën zijn in één verhaal verteld en tevens vanuit de begrippen- en belevingswereld van de mensen in het Germaanse gebied. Ook archeologen hebben met opgravingen o.a. in Oldenzaal, Borne en recentelijk Vasse verdwenen sporen aan het daglicht gebracht. Veel nieuwe vragen doemen bij deze ontwikkelingen echter op en nader onderzoek van het geheel vormt een uitdaging voor de toekomst.

Het dorp Borne

Ook het dorp Borne is een mooi voorbeeld. Het dorp Borne is gelegen in de buurschap Zenderen. Als oudste benaming voor Borne komt diverse keren voor: Borgende. Dat betekent 'het eind van de buurschap Zenderen waar de borg ligt'. De borg van Borne is inmiddels gelokaliseerd in de Horst te Borne: de Horststraat, de Abraham ten Catestraat, de huizen aan weerszijden en hun achtertuinen. De borg is ingesloten door de Bornsebeek, de Woolderbeek en een moerassig gebied ten zuiden van de Horst, waar in later eeuwen bleken werden aangelegd. Deze goed verdedigbare plek zal de woonplaats zijn geweest van de belangrijkste familie in de buurschap: een sala met sacrale ruimte en centrum voor rechtspraak. Na de klimaatsverandering omstreeks het jaar 1000 is de Hof Borne (Meijershof) in de omgeving gebouwd. Op de borg en daarbuiten is het dorp Borne ontstaan op tuinen van de Hof Borne. De huizen moeten tot in de 19^e eeuw hoenderuitgangen betalen aan de Meijershof als vergoeding voor het gebruik van deze tuinen. Als opvolger van de sacrale ruimte in de sala hebben de missionarissen bij de kerstening gekozen voor een plek net ten noorden van de borg, waar ook nu nog de 'Oude Stephanuskerk' ligt. Het dorp Borne als vestigingsplaats voor een kerk lijkt niet zo logisch, omdat die plek op de uiterste rand ligt van het kerspel. Een plek in het centrum van Zenderen, waar toen de meeste boerderijen stonden, had veel meer voor de hand gelegen, maar de sacrale ruimte in de sala heeft blijkbaar de doorslag gegeven. De Hof Borne komt in 1206 door een ruil met de Abt van Ruinen in handen van de landsheer, de bisschop van Utrecht. De Hof is dan al het bestuurlijke centrum van circa 20 boerderijen en tot circa 1800 is aldaar

15 G. Seyger, "Oudheid van Twenthe", Uitgeverij Twentse Welle, Enschede 2010.

16 J. van Vredendaal e.a., "Heliand, een Christusgedicht uit de vroege middeleeuwen", Amsterdam 2006.

hofrecht gesproken over de hofhorige boerderijen. Tevens was de Hof Borne erfmarkenrichter over de marken in het gericht Borne. Dit zowel over de marke Zenderen en Bornebroek, als ook de marke Hertme. In de regel werden de markevergaderingen gehouden op de Meijershof, soms werd uitgeweken naar de kerk in Borne omdat daar meer ruimte was.

Na de klimaatverandering rond het jaar 1000 (droger en warmer) vallen ook de broekgronden droog en kunnen worden ontgonnen. De toenmalige machthebbers (de bisschop van Utrecht en de heren van Almelo) hebben hun goederenbezit enorm zien toenemen door ontginning. De Hof Borne krijgt uitbreiding met vijf grote boerderijen op het Bornebroek: Workeler, Bolscher, Broil, Arkink en Schothorst. Ook de Hofmeijer van Borne zelf ontgint een boerderij: Broekhuis.

Ten slotte

Deze publicatie wil de onderzoeker archieven en publicaties aanreiken waarin verder onderzoek kan plaatsvinden over de boerderijen in het richterambt Borne, waarvan het bestaan teruggaat tot in de (vroeg) middeleeuwen. Die hebben mede aan de wieg gestaan van de vorming van het landschap en de samenleving op het platteland. Hoewel er veel sporen worden aangereikt is deze publicatie bij lange na niet uitputtend. Er is nog zeer veel te onderzoeken en de gegevens kunnen in deze publicatie worden ingevoegd zodat er een steeds beter instrument voor onderzoek ontstaat.

In dit boek worden veel vragen beantwoord, maar zoals dat gaat, deze geven weer aanleiding tot nog meer nieuwe vragen. Wij hopen dat dit boek niet beoordeeld wordt op de leemtes die erin zitten, maar op de sporen naar verder onderzoek. Daarmee wensen wij (nieuwe) onderzoekers veel succes en wij zien de resultaten met veel belangstelling tegemoet.

RICHTERAMBT BORNE.

BORNERBROEK

1667 katerstede Veldhuis

allodiale katerstede
eig. de marke Zenderen 1601
eig. de bewoners zelf <1791

1601 *In den eersten, Velt Gerdt, ein mudde landes, thobehoerich den buren van Senderen, daarvan ter pacht jaerlix 2 daler. 0 – 15 – 0.*

1602 *Velt Gerdt, eyn halff bowlandt, iss lege landt.*

1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie G nummer 334.*

1668 erve Krooshoop

leen Overijssel <1395-1803
eig. Huis Zudena <1395-1474
eig. Huis Twickel 1474-1513
eig. Huis Hengelo 1513-1615
eig. Huis Backenhagen 1629-1718
erve gesplitst in 1718
eig. de bewoners zelf vanaf 1753

1475 *Koeschop, kathe, 1 s(chilt), bet(aalt) 1 s(chilt), d.*

1495 *Kroschop, 1 s(chilt).*

1499 *Croschoeff.*

1601 *Item, Kroesshoop, thobehoerich Frederick van Twickeloe, viff mudde geseys landes, daarvan jaerlix viff gulden, 2 dagmaeth hoilandes. 2 – 15 – 0.*

1602 *Kroeschopp, vyff mudde geseys, twie mudde hoges 3 mudde legland, 2 dagmaet hoylandt.*

1832 *Kadaster gemeente Borne, gesplitst: sectie G nummers 458 en 467.*

1669 erve Hasselder / Hersevoort /

allodiaal erve
eig. Huis Hengelo 1601
eig. fam. ten Cate <1818-1819
Groot Hasselder eig. de bewoners zelf vanaf 1819
Klein Hasselder eig. de bewoners zelf 1819- 1829
eig. Jan Harm. ten Bosch cs. vanaf 1829

1601 *Item, Hersevelt, thobehoerich Frederick van Twickeloe, is groeth 4 mudde geseys, jaerlix giff vier goltgulden, ein dachmaeth hoilandes. 2 – 0 – 0.*

1602 *Hessevort, 3½ mud legelandt, 1 dach hoylandt.*

1832 *Kadaster gemeente Borne, Groot Hasselder: sectie G nummer 492; Klein Hasselder verplaatst circa 1825 van sectie G nummer 490 naar G nummer 416.*

1670 1601 *Item, Metten Gerdes wonninge, thobehoerende Schiell, is groeth 6 scepel boulandes, giff jaerlix 6 daleren, 2 dagmaeth hoilandes. 0 – 22 – 8.*

1602 *Metten Gerdt, 7 scheepel geseies, halff hoch, halff leege; 2 daghmat hoylandts.*

1671 erve Nijhuis

allodiaal erve
eig. Kerk te Delden 1601

		eig. Bernardus Dood	-1788
		eig. de bewoners zelf	vanaf 1788
1475	<i>Nyehus, 1 s(chilt), bet(aalt) 1½ golden r(ijnse) g(uldens), d.</i>		
1601	<i>Item, Nyhuis, thobehoerich den pastoer tho Delden, is groeth soeven mudde geseys, giff jaerlix de 3de garve, anderhalff math hoilandes.</i> 3 – 15 – 0.		
1602	<i>Nyehuess, licht woeste, iss groet vyff mudde eyn scheepell, drie mudde hoglandt, 2 mudde leglandt eyn sceepel, 2 dach hoylandt.</i>		
1832	<i>Kadaster gemeente Borne, sectie G nummer 304.</i>		
1672	erve Schothorst		
		hofhorig Hof Borne	<1385-1829
		hofh.eig. Arkink Bornerbroek	
		eig. Gerrit Jan Arkink	vanaf 1829
	tienden	eig. Klooster Windesheim	<1601-1804
		eig. Jan Arkink	vanaf 1804
1475	<i>Schothorst, kathe, 1 s(chilt), sal men penden, d.</i>		
1601	<i>Item, Schothorst, gehoerich in Arckinck, groeth 8½ mudde boulandes, giff jaerlix 7 mudde roggen, 2 dach hoilandes, 3 mudde boeckweiten, den thenden inn den convente Winnsen, 1½ dach hoilandes.</i> 4 – 7 – 8.		
1602	<i>Schothorst, 4 mudde hoglandt, 3½ mudde leglandt, 2 dage hoylandt.</i>		
1832	<i>Kadaster gemeente Borne, sectie G nummer 240.</i>		
1673	erve Bolscher		
		hofhorig Hof Borne	<1385-1829
		eig. de bewoners zelf	vanaf 1829
	tienden	eig. Klooster Windesheim	<1601-1804
		eig. de bewoners zelf	vanaf 1804
	koe- en voergeld 27 stuivers en 1 hoen	aan drost van Twente	<1601>1811
1475	<i>Boltscher, 2 s(chilt), bet(aalt) 3 golden r(ijnse) g(uldens), d.</i>		
1601	<i>Item, het Bolsscher, ein heeregueth, is groet elf mudde geseys, daarvan jaerlix 2 rider, noch 27 stuver an den heeren drosten van Twente, noch den tenden den convente Winsen, 4 dachmath hoylandes.</i> 5 – 15 – 0.		
1602	<i>Bolscher, 7 mudde geseyes hoglandt, 4 mudde legs, 4 daghmaet hoylandts, 2 koieweeden.</i>		
1832	<i>Kadaster gemeente Borne, sectie G nummer 203.</i>		
1674	erve Arkink / Arkman /		
		hofhorig Hof Borne	<1385-1829
		eig. de bewoners zelf	vanaf 1829
	tienden	eig. Klooster Windesheim	<1601-1804
		eig. de bewoners zelf	vanaf 1804
	koe- en voergeld 27 stuivers en 1 hoen	aan drost van Twente	<1601-1812
		eig. de bewoners zelf	vanaf 1812
	miskoren 1 schepel rogge	aan voorgangers Delden	<1500>1813
1475	<i>Arckem, 2 s(chilt), bet(aalt) 3 golden r(ijnse) g(uldens), d.</i>		
1601	<i>Item, Arkinck, is ein heeregueth, groet 10 mudde landes, giff jaerlix den heeren rentemeister 27 witten, den landtdrosten 27 stuyvers, den tenden den convente tho Winsen, 3 dachmath hoylandts.</i> 5 – 0 – 0.		
1602	<i>Arckynck, 6 mudde hogeseyes, 4 mudde legs, 3 dagwerck hoylandts, 2 koieweyden.</i>		
1832	<i>Kadaster gemeente Borne sectie G 159 en gemeente Ambt Delden, sectie A nummer 382.</i>		

1675 erve Tusveld

leen Overijssel	vanaf 1262
eig. Huis Almelo	1262
allodiaal erve	1601

- 1475 *Tuesveldt, 2 s(chilt), denstman, d. (betaalt niet, want dienstmannen zijn vrij van schatting).*
 1601 *Item, het Thussfelt, is ein fryguedt, is groth 21 mudde land, daervan jaerlix den creditoeren 100 goltgulden, is het hondert gereckent up 6, 7 dachmath hoylants. 10 – 5 – 0.*
 1602 *Tusfelt, elff mudde hogland unde die rest, nemptlich tein mudde in vennyuch torfflandt 7 dagmaeth hoylandts.*
 1832 *Kadaster gemeente Borne, versplinterd erve: sectie F nummers 233, 235, 252 en sectie G nummers 105, 119, 130, 131 en 133.*

1676 erve Dreierink 1

	allodiaal erve	
	eig. fam. van Rechteren	1790-1802
	eig. de bewoners zelf	vanaf 1802
afgesplitst	plaatsje Dijkhuis (G 679)	in 1802
	eig. de bewoners zelf	vanaf 1802
tienden	eig. Klooster Almelo	1475
uitgang	aan Pastoor te Almelo	1601
uitgang	aan Armen te Borne	1601

- 1475 *Gert Dreyering, 1 s(chilt), bet(aalt) 1 s(chilt), d.*
 1499 *Dreyering, pauper.*
 1601 *Item, Fenne Dreierinck, is ein frygueth, is umtrent 2½ mudde landes geseys, daervan den pastoor tho Almeloe, den armen tho Boerne ende mer anderen jaerlix 16 goltgulden, derdehalff dachmath hoylandes. 2 – 7 – 8.*
 1602 *Fenne Dreerrynck, vyff mudde geseies legelandt, 2 dachmate hoylandt.*
 1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie G nummer 714.*

1676A erve Klein Dreierink

	allodiaal erve	
	eig. fam. van Rechteren	1790-1802
	eig. de bewoners zelf	vanaf 1802

- 1475 *1601 en 1602 zie nummer 1676.*
 1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie G nummer 681.*

1677 erve Brosium

	allodiaal erve	
	eig. Huis Grimberg	1601
	eig. fam. van Rechteren	1790-1802
	eig. de bewoners zelf	vanaf 1802

- 1601 *Item, Brosius, 1 mudde boulandes, thobehorich Peter van Voerst, bouwet um godes willen, 1 dachmath hoyland. 0 – 15 – 0.*
 1602 *Maert Brosius, eyn mudde geseies, halff hoch, halff lege; graefft met eyn spaden. (NB heeft geen paard ter beschikking) Pauperimus.*
 1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie G nummer 688.*

1678 erve Kolvoort

hofhorig Hof Borne	<1385-1829

hofh.eig. Workeler Bornebr. <1499-1829
 eig. Gradus Workeler vanaf 1829

- 1475 *Coldenvoert, kathe, 1 s(chilt), bet(aalt) 1½ golden r(ijnse) g(uldens), d.*
 1495 *Koltvort, 1 s(chilt), non vult dare.*
 1499 *Coltvort, 1 s(chilt), is eyne lyfftucht uth Workeler.*
 1499 *Coldevort, liefucht.*
 1601 *Item, het Koltvoerth, thobehoerich in 't Woerleker, is grot 5 mudde boulandes, giff daervan 2 mudde roggen ende 2mudde boeckweiten, ein dachmath hoylandes. 2 – 15 – 0.*
 1602 *Koltvort, vyff mudde gesees, halff hoege, halff lege; eyn dachwerck hoylandts.*
 1778 *Domeinkaart "Koltvoort 2^e stuk Workers erve", HCO kaarteninventaris nummer 1239.*
 1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie G nummer 394.*

1679 erve Workeler

hofhorig Hof Borne <1385-1829
 eig. de bewoners zelf vanaf 1829
 tienden eig. Huis Hoykinck 1601
 eig. de bewoners zelf vanaf 1694
 koe- en voergeld 27 stuivers aan drost van Twente <1601>1811
 en 1 hoen

- 1475 *Wordiclaer, 2 s(chilt), bet(aalt) 3 golden r(ijnse) g(uldens), d.*
 1546 *Johan ten Workeler aanwezig bij het opschrijven van "Hofrecht van Twente".*
 1601 *Item, het Worckeler, is ein heeregueth, is groeth eiff mudde geseys, giff daervan den heeren rentemester 2 ridergulden, den heeren landtdrosten 27 stuver, den tenden Johan van Hoevell, 3 dachmath hoylants. 5 – 15 – 0.*
 1602 *Worckeler, 8 mudde hoglandt, 3 mudde legelandt, 4 daetmaet hoylandt.*
 1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie G nummer 550.*

1680 erve (Groot) Wierike / Wierik /

allodiaal erve
 blote eig. Huis Almelo <1450>1647
 in pandschap aan eig. Huis Oldemolen <1450>1565
 in pandschap aan eig. Huis Grimberg <1601>1647
 eig. fam. van Rechteren -1861
 eig. Huis Almelo 1861>2000

- 1475 *Weryke, 2 s(chilt), bet(aalt) 3 golden r(ijnse) g(uldens), d.*
 1495 *Wyrke, 1 s(chilt).*
 1601 *Item, dat Wiercke, thoebehoerende Peter van Voerst, is groet 10 mudde geseys, giff jaerlix 7 mudde roggen, 2 mudde boeckweiten, 2 mudde weeckseath, 2 dachmath hoylants. 5 – 0 – 0.*
 1602 *Lambert t' Wyrck, 6 mudde hoichlandt, 4 mudde leglandt, 3 dachwerck hoylandts.*
 1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie G nummer 47.*

1681 erve Dreierink 2

allodiaal erve
 eig. van Lennep / Coster -1807
 eig. de bewoners zelf vanaf 1807
 uitgang aan Pastoor (te Almelo) 1601
 uitgang aan Armen te Borne 1601

- 1475 *Zie nummer 1676.*
 1601 *Item, Derck Dreierinck, is ein fry gueth, is vyff mudde geseys, giff in die kercke ende den armen thoe Boerne umtrent 10 goltgulden, noch enen anderen 2 goltgulden, derdehalf*

- 4 – 15 – 0.
- 1602 *Dyrick Dreerynck, vyff mudde geseies legelandt, 2 dagh hoylandt.*
 1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie G nummer 672.*
- 1682 plaatsje Koppelwever
	allodiaal plaatsje	
	eig. de marke Zenderen	1601
	eig. fam. van Rechteren	-1861
	eig. Huis Almelo	1861>2000
- 1601 *Item, die wener thoe Wiercke, thobehoerich den Sender buren, is 2 spint boulants, giff jaerlix 17 stuver.* 0 – 1 – 14.
 1602 *Die weener tho Wyrcke, eyn halff mud geseies legelandes.*
 1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie G nummer 6.*
- 1683 plaatsje Peperkamp
	allodiaal plaatsje	
	eig. de bewoners zelf	1832
- 1601 *Item, Peperkamp, thobehoerende Gerdt ten Rouweler, is groeth 2 mudde landes, giff jaerlix 8 daler.* 1 – 0 – 0.
 1602 *Pepper, 2 mudde, eyn hoege, eyn leege.*
 1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie G nummer 390.*
- 1684 erve Broekhuis
	hofhorig Hof Borne	<1385-1829
	hofh.eig. Hofmeijer te Borne	<1601-1829
	eig. Antony Lucas Eenhuis	vanaf 1829
tienden	eig. Huis Almelo	<1316
- 1475 *Niet vermeld, hoewel het erve reeds vóór 1400 genoemd wordt.*
 1601 *Item, het Broeckhuis, thobehoerich den meyer tho Boerne, is groeth 4½ mudde landes, giff jaerlix 4 mudde haveren, 2 dachmat hoylandes.* 2 – 7 – 8.
 1602 *Broickhuiss, vyff mudde geseies, altosamen waterich landt, 2 dachwerck hoylandt.*
 1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie G nummer 725.*
- 1685 erve Hoeseler 2
	allodiaal erve	
	blote eig. Huis Almelo	<1450>1647
in pandschap aan	eig. Huis Oldemolen	<1450>1565
in pandschap aan	eig. Huis Grimberg	<1601>1647
	eig. de bewoners zelf	vanaf <1801
- 1475 *Zie nummer 1688.*
 1601 *Item, Wicher ten Huesselers woninghe, thobehoerich Peter van Voerst, is groeth 4½ mudde landes, giff jaerlix daervan 10 daleren, 1 dachmat hoylandes.* 2 – 7 – 8.
 1602 *Wicher ten Husseler, in tosamen vyff mudde legelandt, twie dagwerck hoylandt.*
 1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie G nummer 586.*
- 1686 1601 *Item, der Machsterhuis, thobehoerich Welvelt, is groet 2 mudde landes, giff jaerlix 8 goldgulden, 2 dachmat hoylandes.* 1 – 0 – 0.
 1602 *Die Magisteren huess, 2 mudde geseies, dat eyne hoch, dat ander leege; 1 dachwerck hoylandt.*
- 1687 erve Broil / Breuil /

	hofhorig Hof Borne	<1385-1829
	eig. de bewoners zelf	vanaf 1829
tienden	leen Huis Almelo	<1503-1800
	eig. Klooster Almelo	1503-1804
	eig. de bewoners zelf	vanaf 1804
koe- en voergeld 20 stuivers en 1 hoen	aan drost van Twente	<1601>1811

1475 *Dat Broyl. kathe, 1 s(chilt), bet(aalt) 1½ golden r(ijnse) g(uldens), d.*

1601 *Item, het Broill, is ein heerengueth, is 8 mudde geseys, giff jaerlix den heeren rentmeester 18 stuver, den heeren drosten ein gulden ende 1 hoen, den tenden den convent tho Almeloe, 2 dachmaet hoylandt.* 4 – 0 – 0.

1602 *Broill, 4 mud hoglandt, vier mudde myn 1 scheepel leglandt, 2 dachwerck hoylandt.*

1832 *Kadaster gemeente Ambt Delden, sectie A nummer 325.*

1688 erve Hoeseler 1

	allodiaal erve	
	blote eig. Huis Almelo	<1450>1647
in pandschap aan	eig. Huis Oldemolen	<1450>1565
in pandschap aan	eig. Huis Grimberg	<1601>1647
	eig. fam. van Rechteren	1790-1802
	eig. de bewoners zelf	vanaf 1802
afgesplitst	plaatsje ter Horst (G 753)	in 1802
	eig. de bewoners zelf	vanaf 1802

1475 *Huesler, en kathe, 1 s(chilt), bet(aalt) 1½ golden r(ijnse) g(uldens), d.*

1601 *Item, het Heusseler, hoert Peter van Voerst, is groet 6 mudde landes, giff jaerlix die driide garve, 2 dachmal hoylandt.* 3 – 0 – 0.

1602 *Huesseler, 4 mudde hoglandt, 2 mudde leglandt, 2 dachwerck hoylandt.*

1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie G nummer 25.*

1689 erve (Klein) Wierike

	allodiaal erve	
	blote eig. Huis Almelo	<1450>1647
in pandschap aan	eig. Huis Oldemolen	<1450>1565
in pandschap aan	eig. Huis Grimberg	<1601>1647
	eig. fam. van Rechteren	-1861
	eig. Huis Almelo	1861>2000

1475 *Zie nummer 1680.*

1601 *Item, het ander Wiercke, hoert Peter van Voerst, is groeth soeven mudde landes, giff jaerlix 3½ mudde, 2 dachmat hoylandt.* 2 – 22 – 8.

1602 *Noch dat ander Wyrcke, iss geyn huess up, 6 mudde hochlandt, 2 mudde leglandt, 3 daghmaet hoylandts.*

1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie G nummer 16.*

1690 erve Wolbers / Wolbertink /

	allodiaal erve	
	blote eig. Huis Almelo	<1450>1647
in pandschap aan	eig. Huis Oldemolen	<1450>1565
in pandschap aan	eig. Huis Grimberg	<1601>1647
	eig. fam. van Rechteren	1790-1802
	eig. de bewoners zelf	vanaf 1802
afgesplitst	plaatsje Kolenbrander (G 611)	in 1802

	eig. de bewoners zelf	vanaf 1802
afgesplitst	plaatsje de Kloot (G 667)	in 1802
	eig. de bewoners zelf	vanaf 1802

- 1475 *Wolberting, en kathe, 1 s(chilt), bet(aalt) 1½ golden r(ijnse) g(uldens), d.*
 1601 *Item, Wolbertinck, hoert Peter van Voerst, is groet soeven mudde landes, giff jaerlix viff mudde saets, 2½ dachmat hoylandt.* 3 – 15 – 0.
 1602 *Wolbertynck, vyff mudde hoglandt, 2 mudde legelandt, 2 dagwerck hoylandt.*
 1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie G nummer 634.*

1690A 1475 *Pastehues alias Wederwille, en kathe, 1 s(chilt), sal men penden, d.*

- 1601 *Alle desse vuerbenoepten binnen zeer beswaert, soe van buerschulden, als van ander eeren creditoren, dat sie mer uthgeven jaerlix, als sie oeren landheeren moeten geven.*

DORP BORNE

1691 erve Wildijk (bodegoed)

hofhorig Hof Borne	<1385-1829
eig. de bewoners zelf	vanaf 1829

tiendvrij erve

- 1475 *Niet genoemd, want bodegoederen zijn vrij van schatting.*
 1601 *Item, Egbert ten Wildyck, is ein heeren- unde boedengueth, is groet vifftehalve mudde geseyes, giff ter pacht viff scepel gersten.* 2 – 15 – 8.
 1602 *Egbert ten Wyldyck, vyff mudde gesees legelandes, drie dachwerck hoylandes.*
 1778 *Domeinkaart "Wildijk te Hertme", HCO kaarteninventaris nummer 1237.*
 1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie D nummer 112.*

1692 1601 *Geerd Hesselinck, ein mudde landes, thobehoerich der kercken, giff ter pacht 2 mudde roggen.* 0 – 15 – 0.

1602 *Geerd Hesselynck, 1 mudde geseies.*

1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie D nummers 313 t/m 321 (Gerrit Hesselinkgaarden).*

1693 1694, 1697, 1699, 1700, 1705, 1711, 1712 en 1713

novale tienden uit diverse landerijen in het dorp Borne	eig. Kapittel Oldenzaal	1276-1805

eig. Jannes Nijhof Borne	1805-1815
eig. Herv. Armen Borne	vanaf 1815

1693 1601 *Stege Arendt, ein stucke van der pastoriën, is 3 scepel gesei, waervan het capittel tho Oldenzeel den tenden, giff 5 scepel roggen ter pacht, noch 3 scepel thobehoerich den richter, waervan het capittel den tenden, giff ter pacht den richter 5 scepel roggen.* 0 – 22 – 8.

1602 *Arent ter Steege, drie scepel geseyes.*

1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie D nummers 294 t/m 297 (Stege Arends gaarden).*

1694 tins 5 stuivers uit kerkenland

aan Hof Espelo	<1283<1799
aan de eigenaren zelf	vanaf <1799

- 1601 *Roeloff Loessinck, ein stucke, der kercken thobehoerich, het capittel den tenden, giff ter pacht 6 scepel roggen, noch anderhalff mudde geseys in Senderen liggende, hem thobehoerich, daer die armen uth hebben 6 scepel roggen und die heeren van Utert 9 flemschen noch ein halff mudde rogge geseyes vuer in Senderen.* 0 – 21 – 8 "van 't kerckenlant".

1 – 0 – 0 “voir de reste”.

- 1602 Roleff Loesynck, 4 mudde landes
- 1695 1601 Olde stroet Johan, ein mudde geseys van Schiel, giff ter pacht 2 daller. 0 – 15 – 0.
1602 Olde Stroet Johan, 1 mudde geseyses.
- 1696 1601 Lammert Bullick, ein mudde landes, 2 daller ter pacht. 0 – 15 – 0.
1602 Lambert Bulck, 1 mudde geseyses,
- 1697 1601 Johan Schulten, 6 mudde boulandes, thobehoerich Scheelen, woervan het capittel den tenden
unde Scheele ter pacht ses goldengulden und 4 mudde haveren. 3 – 0 – 0.
Noch Johan Schulten, viff scepel landes, zyn werde van der pacht is 2 daller, noch van der
kercken ein halff mudde landes, woervan het capittel den tenden, die kercke ter pacht
1½ daller. 0 – 7 – 8.
1602 Johan Schulten, 6 mudde geseies, eyn koiweede, welcke vormals gebouwet wordt.
1832 Kadaster gemeente Borne, sectie D nummers 81 t/m 83 (Scholtenkamp).
- 1698 1601 Beerte Kemmerlinck, ein mudde landes, zyn werde 2 daler. 0 – 15 – 0.
1602 Berte Kemmerlynck, 1 mudde geseies.
- 1699 1601 Item, Johan Horst, 3 scepel roggen geseys, thobehoerich der kercken, waervan het capittel
den tenden, der kercken ter pacht 3 scepel roggen. 0 – 11 – 4.
Noch ein halff mudde landes, giff daervan 1 daller. 0 – 7 – 8.
1602 Horst Johan, 6 scepel geseies, is kerckenlandt.
- 1700 1601 Wolters Jenne, ein mudde landes, thobehoerich der kercken, het capittel den tenden unde die
kercke 1 mudde roggen. 0 – 15 – 0.
1602 Wolters Jenne, 3 scepel geseies.
- 1701 1601 Johan Kuper, ein mudde landes, thobehoerich Scheelen, giff ter pacht 2 daler. 0 – 15 – 0.
1602 Johan Kupers, 2 mudde geseies.
- 1702 1601 Wessell Kemmerlinck, ein halff mudde landes, doet ter pacht ein daller. 0 – 7 – 8.
1602 Wessel Kemmerlyck, ½ mudde geseies.
- 1703 1601 Lubbert Hermssen, 1 mudde landes, thobehoert Scheele, doet toe pacht 2 daller. 0 – 15 – 0.
1602 Lubbert Hermssen, 1 mudde geseies.
- 1704 1601 Gerryt Potkamp, ein halff mudde landes, doet ter pacht ein daller. 0 – 7 – 8.
1602 Geerd Potkamp, 3 mudde geseies.
1832 Kadaster gemeente Borne, sectie D nummers 230 t/m 232.
- 1705 1601 Noch ein mudde landes thobehoerich tho Zwolle, waervan het capittel den tenden, in die
kercke tho Boerne was unde 2 daller. 0 – 15 – 0.
Noch ein halff mudde landes, doet ter pacht ein daller. 0 – 7 – 8.
- 1706 1601 Gerryt Richters, ein mudde landes, doet ter pacht 2 daller. 0 – 15 – 0.
1602 Geerd Rychters, 1 mudde geseies.
1832 Kadaster gemeente Borne, sectie D nummers 432 t/m 434, 499 t/m 511 (rigterskamp).
- 1707 1601 Johan Smith by den kerckhoff, ein mudde landes, doet ter pacht 2 daller. 0 – 15 – 0.
1602 Johan Smydt, 1 mudde geseies.
1832 Kadaster gemeente Borne, sectie D nummers 254, 255, 255a en 265 (Smit Jans gaarden).

1708	1601	<i>Johan Smith, ein mudde landes, doet 2 daller.</i>	0 – 15 – 0.
	1602	<i>Johan Smydt op Morselynckbrynck, 1 mudde geseyes.</i>	
	1832	<i>Kadaster gemeente Borne, sectie D nummers 309 en 310 (Smitsgaarden).</i>	
1709	erve Morsel (bodegoed)		
		hophorig Hof Borne	<1385-1829
		eig. de bewoners zelf	vanaf 1829
		tiendvrij erve	
	1475	<i>Niet genoemd, want bodegoederen zijn vrij van schatting.</i>	
	1601	<i>Werner ten Morssell, is ein boedegueth, hefft 4 mudde landes, giff tot den 6 spint gersten, 8 penningen.</i>	2 – 0 – 0.
	1602	<i>Weerner to Moerssell, vier mudde geseies.</i>	
	1778	<i>Domeinkaart "Morsel bij Borne", HCO kaarteninventaris nummer 1235.</i>	
	1832	<i>Kadaster gemeente Borne, sectie D nummer 160.</i>	
1710	1601	<i>Post Berent, ein mudde landes, thobehoerich Scheele, doet ter pacht 2 daller</i>	0 – 15 – 0.
	1602	<i>Post Berendt, 1 mudde geseies.</i>	
1711	1601	<i>Beerent Kremer, ein halff stucke landes, thohoerich in die kosterie, is anderhalff scepel geseys, waervan het capittel den tenden, giff 24 stuver ter pacht, noch ein halff stucke in Rammelmans vicarie, het capittel den tenden, 24 stuver ter pacht.</i>	0 – 11 – 4.
	1602	<i>Berent Kremer, 2 scepel geseies.</i>	
	1805	<i>Het stuk land in de oude bornse esch, groot 2 scepel, in de Rammelmans vicarie (=Vicarie Weleveld) wordt door de heer van Weleveld op 07.11.1805 verkocht aan Hendrik Meyling.</i>	
1712	1601	<i>Olde Kostersche, 3 scepel landes, thobehoerich der kercken, waervan het capittel den tenden unde kerck 3 scepel roggen.</i>	0 – 11 – 4.
1713	1601	<i>Meister Berendt, ein stucke landes, thobehoerich Scheelen, is ein mudde geseyes, doet ter pacht 2 daller, noch ein stucke landes van 3 scepel, daer dat capittel den tenden van hefft, doet ter pacht 3 scepel.</i>	0 – 26 – 4.
	1602	<i>Meyster Berendt, 6 scepel geseies,</i>	
1714	1601	<i>Hans ter Hoeve, ein halff mudde landes, doet ter pacht ein daler.</i>	0 – 7 – 8.
	1602	<i>Hans ter Hoeve, 1 mudde geseies.</i>	
1715	1601	<i>Hindrick ter Hoeve, ein halff mudde landes, doet ter huer ein daler.</i>	0 – 11 – 7.
	1602	<i>Hinrick ter Hoeve, eyn halff mudde geseies.</i>	
1716	1601	<i>Everhardus Corthen, ein halff mudde landes, behoerich tot het orgell.</i>	0 – 7 – 8.
	1602	<i>Meyster Everhardus, 3 scepel geseies.</i>	
1717	1601	<i>Gerdt Holters, ein mudde landes, doet ter huer twe daler.</i>	0 – 15 – 0.
	1602	<i>Geerd Holters, 3 scepel geseies.</i>	
1718	1601	<i>Ide, ein mudde landes, doet ter huer 2 daler.</i>	0 – 15 – 0.
	1602	<i>Ide, eyn mudde geseies.</i>	
1719	1601	<i>Klumpes Gerdt, ein halff mudde geseyes, doet ter pacht ein daler.</i>	0 – 7 – 8.
	1602	<i>Klumps Geerd, eyn half mudde geseies.</i>	

ZENDEREN

1720	Hof te Borne / Meijershof /		
	erfmarkenrichter	marke Zenderen-Bornerbr.	
	erfmarkenrichter	marke Hertme	
		landsheerlijke hoofdhof	1206-1800
		hofhorig Hof Borne	1206-1829
	in pandschap	aan de hofmeijer zelf	1556-1611
	in pandschap	aan Eggerik A. Ripperda	1611-1616
	in pandschap	aan de hofmeijer zelf	1616-1631
	in pandschap	aan Huis Almelo	1631-1660
		eig. de bewoners zelf	vanaf 1829
	tiendvrij erve		

1475 *De Hoff, 2 s(chilt), nicht betaelt. (Hoven zijn vrijgesteld van schatting).*

1499 *De Hoeff, hoffmeyer.*

1546 *Zweer de Meijer aanwezig bij het opschrijven van "Hofrecht van Twente".*

1601 *Die meyer toe Borne, syn erve is groett sestien mudde geseys (in de marge: "acht daler"), vier koeweyden, soeven dachmaete hoeylandes (in de marge: "van dit weidelant ende hoylant wort gereckent 2 daler"), is een heerengoet, staet in pandtschap ende moet wall vyff hondert gulden verpensioenen. 10 – 0 – 0.*

1602 *Die meier tho Borne, 12 mudde hogelandt, 4 mudde legelandt, 7 dach hoylandt, 4 koieweeden.*

1778 *Domeinkaart "Hofmeijers Erve te Borne 1^e stuk", Huisarchief Meijershof te Borne.*

1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie D nummer 168.*

1721	erve Wensink / Wernsink / (bij het Dorp)		
		hofhorig Hof Borne	<1385-1821
		eig. de bewoners zelf	vanaf 1821
	tiendvrij erve		

1475 *Wernsing, 2 s(chilt), bet(aalt) 1 s(chilt) nicht, mer is gewart, sal gheven noch 1 schilt, sal men penden. (VPR 1776)*

1601 *Wernssinck, is een heereguet unde is groett thyn mudde geseys, vaereherde, drie koeweyden, twee voeder hoeys. Item, giff ter pacht derdehalff mudde roggen, een halff spint. 6 – 0 – 0.*

1602 *Weernsynck, sovenendehalff mudde hogelandt, vierdehalff mudde legelanden unde eyn dach hoylandt.*

1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie D nummer 430.*

1721A	erve Wensink in Voor-Zenderen		
		eig. Abdij Werden ??	1332
		eig. Huis Twickel	<1726-1928
		eig. de bewoners zelf	vanaf 1928
	tienden	eig. Kapittel Oldenzaal	<1500-1812
		eig. de bewoners zelf	1812-1906
		eig. Huis Twickel	vanaf 1906

1475 *Wensing, 2 s(chilt), bet(aalt) 3 golden r(ijnse) g(uldens), d.*

1601 *en 1602 niet genoemd.*

1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie E nummer 212.*

1722	erve Hesselink		
		hofhorig Hof Borne	<1385-1779
		pachtgoed Domeinen	1779-1812
		publiek verkocht (versnipperd)	in 1812

	tienden	leen Overijssel	<1379-1394
		eig. Kapittel Oldenzaal	<1450-1812
		eig. de bewoners zelf	vanaf 1812
uitgang f 2-10-0	aan	schoolmeester Borne	<1812>1815
miskoren 3 spint rogge	aan	koster te Borne	<1500>1812
koe- en voergeld 20 stuivers	aan	drost van Twente	<1601>1811
en 1 hoen			

1475 Hesseling, 2 s(chilt), my bet(aalt) 3 golden r(ijnse) g(uldens), d.

1499 Hesseling, 1 s(chilt), pauper.

1601 Hesselinck, een heerenguett, is groett thyn mudde geseys, up vaereerdelant weyden twee koene, hoeylant een halff dachwercks. Item, giff den tenden, unde pacht 4½ schepel roggen, vyff schepel gersten, een mudde koppelen, noch eenen gulden voergelt, is geen huis op unde binnen oeck geen middelen die pacht te betaelen. 5 – 15 – 0.

1602 Hesselynck, 6 mudde hogelandt, 4 mudde leglandt, ½ dach hoilant.

1832 Kadaster gemeente Borne, sectie E nummer 205.

1723 erve Oonk / Odink /

		hofhorig Hof Borne	<1385-1829
		eig. de bewoners zelf	vanaf 1829
	tienden	leen Overijssel	<1400-1800
achterleen ?	eig.	Huis Weemselo	<1400-1618
		allodiale tienden	vanaf 1618
		eig. burgers Borne/Delden	1618-1805
		eig. fam. Putman Cramer	1805-1838
		eig. de bewoners zelf	vanaf 1838
koe- en voergeld 20 stuivers	aan	drost van Twente	<1601>1811
en 1 hoen			

1475 Oding, 2 s(chilt), bet(aalt) 3 golden r(ijnse) g(uldens), d.

1601 Odink, een heerenguett, is groett elff mudde geseys, up vaerehrdelant weiden vier koene, vier voeder hoeys. Item, giff den tenden, small und breeth, den van Voerst in 't land van Gelder. Item, giff twee mudde roggen een schepel, twee mudde gersten, een mudde koppelen, noch eenen gulden voergelt an den drosten unde hefft geen middelen omme pacht te betaelen. 7 – 15 – 0.

1602 Odynck, 7 mudde hoglandt, 4 mudde leglandt, twee dagh hoy- oder weidelandt.

1832 Kadaster gemeente Borne, sectie E nummer 255.

1724 erve Beernink

		hofhorig Hof Borne	<1385-1829
		eig. de bewoners zelf	vanaf 1829
	tienden	leen Overijssel	<1382<1686
		eig. Huis Weleveld	1382<1686
koe- en voergeld 20 stuivers	aan	drost van Twente	<1601>1811
en 1 hoen			

1475 Berending, 2 s(chilt), bet(aalt) 3 golden r(ijnse) g(uldens), d.

1601 Berninck, een heerenguett, is groett thyn mudde geseys, kan op vaereerde weyden twee koene, vier voeder hoeys. Item, giff ses schepel een spint roggen, soeven schepel pachtgersten, een mudde koppelsaett, een gulden voedergelt an den drosten. Beklaeget sich, is oeck waer, dat ehr wall drie hondert gulden schult bevaenen hefft, daertoe vaecker beroevet, omme geene middelen te hebben die pachten geheel te betaelen. 6 – 15 – 0.

1602 Beernynck, 7 mudde hoglandt, 3 mudde leglandt, 2 dachwerck hoy- offt weedelandt.

1778 Domeinkart "Beerninks erve te Zenderen", HCO kaarteninventaris nummer 1234.

1832 Kadaster gemeente Borne, sectie E nummer 269.

1725 erve (Groot) Olthof

	leen	Overijssel	1333-1620
	eig.	fam. van Zebelingen	<1333>
	eig.	Huis Almelo	<1379<1406
	eig.	fam. van Broekhuizen	<1406-1487
	eig.	Huis Weldam	1434-1620
	eig.	Huis Twickel	1537>2000
tienden	leen	Overijssel	<1400-1800
	eig.	Huis Weemselo / Eeshof	<1400-1509
	eig.	Huis Twickel / Weldam	1509-1630
	eig.	Huis Twickel	vanaf 1630

1475 *Oldehoff, 2 s(chilt), bet(aalt) 3 golden r(ijnse) g(uldens), d.*

1601 *Olthoff, gehoert Raesfelt, is groett acht mudde geseys, kan drie koe weyden op vaerehrde, drie voeder hoies.* 4 – 0 – 0.

1602 *Hermen Olthoefft, vyfftehalff mudde hoglandt, vierdehalff mudde leglandt, 3 dachwerck hoylandt.*

1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie E nummer 695.*

1726 erve (Groot) Olthof

De laatste belening in 1620 van het erve Olthof door Unico Ripperda tot Weldam maakt melding van een proces met zijn oom Herman Ripperda (Huis Boekelo) over het bezit van dit leengoed. Dit is de verklaring van de gelijktijdig lopende leenreeksen en eigenaren. Het bij het jaar 1601 gemelde in het VPR 1726 is waarschijnlijk een vergissing, omdat op dat moment zowel Groot en Klein Olthof in het bezit zijn van Raesfelt op Twickel. Het Weldam had geen erven in Zenderen. Een 3^e Olthoferve wordt verder nooit genoemd. Bijvoorbeeld: in een acte uit 1630 wordt melding gemaakt van de erven Olthof en Nijhof waarop vier bouwlieden wonen (archieff Twickel, inv. nr. 3403) en in het register van de erven van Huis Twickel bij de kaart van 1726 komen Jan Olthof en Berend Olthof voor met circa 9 mud bouwland en Gerrit Nijhof en Jan Nijhof met circa 10 mud bouwland (archieff Twickel, inv. nr. 1.)

1601 *Item, dat eine Olthoff betaelt voer syn pacht twintich daeler und den tenden, small und breeth, Ripperda op 't weldam toebehoerich.* 4 – 0 – 0.

1602 *Zie bij VPR 1727.*

1727 erve (Klein) Olthof

	leen	Overijssel	1333-1620
	zie	Groot Olthof (nr. 1725)	<1333-1620
	eig.	Huis Twickel	1537>2000
tienden	leen	Overijssel	<1400-1800
	zie	Groot Olthof (nr. 1725)	<1400-1630
	eig.	Huis Twickel	vanaf 1630

1475 *Zie nummer 1725.*

1601 *Noch Olthoff, Raesfelt toebehoerich, soe groet als het voerige (8 mud), den tenden alse den ander, daerenbaeven noch twaelf goltgulden.* 4 – 0 – 0.

1602 *Noch eyn Olthoff, vyfftehalff mudde hoglandt, veerdehalff mudde leglandt, 1½ dachwerck hoylandt. (bij VPR 1726)*

1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie E nummer 701.*

1728 erve (Groot) Nijhof

	leen	Overijssel	1333-1620
	eig.	fam. van Zebelingen	<1333>
	eig.	Huis Almelo	<1379<1406
	eig.	fam. van Broekhuizen	<1406-1487

	eig. Huis Weldam	1434-1620
	eig. Huis Twickel	1537>2000
tienden	leen Overijssel	<1400-1800
	eig. Huis Weemselo	<1400-1580
	eig. Huis Weldam/Twickel	vanaf 1580

1475 *Nyehoff, 2 s(chilt), bet(aalt) 3 golden r(ijnse) g(uldens), d.*

1601 *Item, beyde Nyhoeven, Raesfelt toebehoerich, syn soe groet van geseys, van koeweyden unde hoeylants, als beyde die voergenoemden Olthoevens. 8 – 0 – 0.*

1602 *Hendrik ten Nijhave, vyfftehalff mudde hoylandt, veerdehalff mudde legeland, 1½ dagwerck hoylandt.*

1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie E nummer 686.*

1729 erve (Klein) Nijhof

	leen Overijssel	1333-1620
	zie Groot Nijhof (nr. 1728)	<1333-1620
	eig. Huis Twickel	1537>2000
tienden	leen Overijssel	<1400-1800
	eig. Huis Weemselo	<1400-1580
	eig. Huis Weldam/Twickel	vanaf 1580
uitgang 6 goudgulden	aan Gasthuis Ootmarsum	1601
uitgang 12 goudgulden	aan Gasthuis Ootmarsum	1601

1475 *Zie nummer 1728.*

1601 *Item, Lambert Nyhoff, giffet ses goltgulden in dat Hillige Geest toe Oetmerssum, noch twaelf goltgulden. Item, dat ander Nyhoff, vyf mudde rogen.*

1602 *Lambert Niehoff, vyfftehalff mudde hoglandt, veerdehalff mudde leglandt, 1½ dagwerck hoylandt.*

1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie E nummer 690.*

1730 erve Leferink

	leen Proosdij St. Pieter Utr.	<1400-1800
	eig. Huis Weleveld	<1601>1640
	eig. fam.Hulshof/Bussemaker	<1720-1844
	eig. Huis Twickel	1844>2000
uitgang 2 mud rogge	aan Vicarie Weleveld	<1765>1820
tins 12 stuivers uit de alerskamp van Lutke Leferink	aan Hof Espelo	<1283<1799
	aan de eigenaren	vanaf <1799

1475 *Lefording, 2 s(chilt), bet(aalt) 3 golden r(ijnse) g(uldens), d.*

1601 *Item, dat erve Leefferinck, toebehoerich Christoffer Scheel, is veraermett, vermient Scheel toe friën. 5 – 0 – 0.*

1602 *Leefferynck, 6½ mudde hoglandt, 3½ mudde leglandt, 1½ dachwerck hoylandt. Denselvyge Leefferynck befryet Scheell.*

1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie E nummer 635.*

1832 *alerskamp van Lutke Leferink: kadaster gemeente Borne, sectie E nummer 540 en 541.*

1730A Huis Hondeborg

	leen Overijssel	1333<1406
	eig. fam. van Zebelingen	<1333>
	eig. Huis Almelo	<1379<1406
	eig. Huis Twickel	1610>2000

1475 Niet genoemd, want betreft een adellijke vrijing.
 1601 en 1602 niet genoemd.
 1832 Kadaster gemeente Borne, afgebroken: huisplaats is sectie E nummer 578.

1731 erve Storksel

	leen Overijssel	<1379-1800
	achterleen Huis Ruinen	<1379-1801
	eig. Huis Weleveld	<1379-1671
	eig. Hendrik Bavink	-1800
	eig. fam. Coster Almelo	1800>1840
sloptiende 4 mud rogge	aan Kapittel Oldenzaal	1601

1475 Storcslo, gewart erve, 1 s(chilt), bet(aalt) 1½ golden r(ijnse) g(uldens), penden, d.
 1601 Storcksell, toebehoerich Scheelen, is groett soeven mudde geseis, hefft geene koeweyden, hoeylandts anderhalff dachwerck. Item, giff vier mudde roggen dem capittel to Oldenzall, soeven daeler Scheele. 3 – 15 – 0.
 1602 Storckzeell, 3½ mudde hoglandt, 3½ mudde leglandt unde 1 daghwerck hoylandt.
 1832 Kadaster gemeente Borne, sectie E nummer 43.

1732 erve Joostink

	hofhorig Hof Delden	<1385>1800
	eig. de bewoners zelf	<1832
tienden	leen Overijssel	1411
	eig. Huis Almelo	<1316>1411
	eig. Kl. Almelo / Domeinen	1434-1841
koe- en voergeld 20 stuivers	aan drost van Twente	<1601>1811
en 1 hoen		

1475 Thyosing, 2 s(chilt), bet(aalt) 3 golden r(ijnse) g(uldens), d.
 1601 Joessinck, is een heerenguett, is groett acht mudde geseis, kan op vaerehrde weyden drie koene, einen dachwerck hoeylandes. Item, giff vyfftehalff schepel roggen, soeven schepel gersten, een mudde koppelen, een gulden tot voergelt, den tenden, small und breet, den convente toe Almelo. Is verarmet, waerdurch hie syn pachten weinich betaelen kan. 5 – 0 – 0.
 1602 Tjoissynck, vif mudde hoglandt, 3 mudde leglandt, 1 dagwerck hoylandt.
 1832 Kadaster gemeente Borne, sectie E nummer 382.

1733 erve Zeilker / Sallink / Saalker /

	hofhorig Hof Borne	<1385-1829
	eig. de bewoners zelf	vanaf 1829
tienden	eig. Huis Almelo	<1316
	eig. Klooster Albergen	1461>1601
halve tienden	eig. de bewoners zelf	1810
uitgang 11 stuivers	aan Stift Weerselo	1733
koe- en voergeld 20 stuivers	aan drost van Twente	>1811
en 1 hoen		

1475 Saleking, gewart, 2 s(chilt), penden, d.
 1601 Sealkinck, een heerengoett, is groett acht mudde geseis und kan op vaerehrde weyden drie koene, eenen dach hoeylandes. Is verarmett unt giff oeck den tenden. 5 – 0 – 0.
 1602 Salkynck, vyfftehalff mudde hoglandt, 3½ mudde leglandt unde eyn dagh hoylandts.
 1778 Domeinkaart "Sallink in Zenderen", HCO kaarteninventaris nummer 1236.
 1832 Kadaster gemeente Borne, sectie E nummer 20.

1734 erve Reimerink / Reimer /

		leen Overijssel	<1400-1800
		eig. Huis Weemselo	<1400-1760
		eig. de bewoners zelf	vanaf 1760
	tienden	leen Overijssel	<1379-1800
		eig. Huis Herinckhave	<1379>1433
		eig. Huis Weemselo	<1601-1621
		eig. Huis Weleveld	1621-1686
		eig. de bewoners zelf	vanaf 1717
1475	<i>Reymering, 2 s(chilt), bet(aalt) 3 golden r(ijnse) g(uldens), d.</i>		
1601	<i>Reimertinck, behoert Beverfoerde, is groett vyff mudde geseys, hefft geene koeweyde, noch hoeylandt. Item, giff drie mudde rogen und den tenden an Beverfoerde toe Weemseloe</i>		
			<i>2 – 15 – 0.</i>
1602	<i>Reymertynck, vierdehalff mudde hoglandt, 1½ mudde leglandt.</i>		
1832	<i>Kadaster gemeente Borne, sectie E nummer 86.</i>		
1735	erve Kostee / Koestede /		
		leen Overijssel	<1400-1713
		eig. Klooster Almelo	1476-1812
		eig. de bewoners zelf	vanaf 1812
	tiendvrij erve	eig. Klooster Almelo	
1475	<i>Cotstede, kathe, 1 s(chilt), bet(aalt) 1½ golden r(ijnse) g(uldens), d.</i>		
1601	<i>Koesteede, toebehoerich den pater toe Almeloe, is groett soeven mudde geseys, hefft geene koeweyde, kan gewinnen twee voeder hoeys, gift den convente die derde garve. 3 – 15 – 0.</i>		
1602	<i>Koesteede, vyff mudde hoglandt, 2 mudde leglandt unde 1 dag hoy- oder weydelandt.</i>		
1832	<i>Kadaster gemeente Borne, sectie E nummer 110.</i>		
1736	erve Averink / Overink /		
		allodiaal erve	
		eig. Klooster Almelo	1476-1808
	gesplitst in:	erve Reef	vanaf 1808
		eig. de bewoners zelf	vanaf 1808
	en	erve Slag	vanaf 1808
		eig. de bewoners zelf	vanaf 1808
1475	<i>Overing, 2 s(chilt), my bet(aalt) 3 golden r(ijnse) g(uldens).</i>		
1601	<i>Aeverinck, toebehoerich den paeter voerss(chreven), is groett acht mudde geseys, hefft geene koeweyden, een dachweerd hoeylandes, giff die vierde garve. 4 – 0 – 0.</i>		
1602	<i>Averynck, 6 mud hoglandt, 2½ mud leglant, eynen dagwerck hoylandes</i>		
1832	<i>Kadaster gemeente Borne, gesplitst: sectie F nummers 136 en 141.</i>		
1736A	de Borg (Hondeborg)		
		eig. Klooster Almelo	1455-1808
		eig. erve Reef en erve Slag	vanaf 1808
1475	<i>Zie nummer 1736.</i>		
1601	<i>en 1602 niet genoemd.</i>		
1832	<i>Kadaster gemeente Borne, sectie F nummers 143, 144, 153 en 154.</i>		
1737	erve Luttike Hulscher		
		leen Overijssel	<1379-1800
		achterleen Huis Ruinen	<1379-1800
		eig. Huis Weleveld	<1379-1715

		½ eig. fam. Westendorp Amst.	-1826
		½ eig. Hendrik Coster JHzn.	-1826
	geheel eig.	Hendrik Coster JHzn.	1826-1836
		eig. fam. Coster / ten Cate	vanaf 1837
	sloptiende 4 (1) mud rogge	aan Kapittel Oldenzaal	<1500~1601
1475	<i>Luttike Hulscher, gewart erve, 2 s(chilt), d.</i>		
1495	<i>Lutticke Hulscher, 1 s(chilt), pauper.</i>		
1601	<i>Hulscher, toebehoerich Scheelen, is groett neegen mudde geseys, geene koeweyden dan van twee voeder hoeyys. Item, giff vuyff mudde roggen, sess scheepell weyten, twee mudde haeveren, een mudde roggen den capittel toe Oldenzaell. 4 – 15 – 0.</i>		
1602	<i>Berendt t' Hulscher, 7 mudde hoglandt, 2 mudde leglandt eynen dachwerck hoylandt.</i>		
1832	<i>Kadaster gemeente Borne, sectie E nummer 117.</i>		
1738	erve Groot Hulscher		
		leen Proosdij St. Pieter Utr.	<1399-1800
		eig. Klooster Almelo	1477-1812
		eig. de bewoners zelf	1812-1828
		eig. P.A. Steenberg	1828-1850
		erve perceelsgewijs verkocht	in 1850
	Carmelietenklooster op huisplaats	eig. Orde Carmelieten	vanaf 1855
	tiendvrij erve	eig. Klooster Almelo	
	miskoren 1 schepel rogge	aan Koster Herv.Kerk Borne	<1500>1850
1475	<i>Groete Hulscher, 2 s(chilt), bet(aalt) 3 golden r(ijnse) g(uldens), d.</i>		
1601	<i>Noch Hulsscher, toebehoerich den pater toe Almeloe, is groett neegen mudde geseys, hefft geene koeweyden, een dachwerck hoeylandes. Item, giff die derde garve den pater. 4 – 15 – 0.</i>		
1602	<i>Johan t' Hulscher, 6 mudde hoglandt, 3 mudde leglandt, eynen daghwerck hoylandt.</i>		
1832	<i>Kadaster gemeente Borne, sectie A nummer 145.</i>		
1739	erve Bekman / ter Bekke /		
		leen Overijssel	<1379-1800
		achterleen Huis Ruinen	<1379-1800
		eig. Huis Weleveld	<1379-1715
		eig. fam. ten Cate	<1798
		eig. de bewoners zelf	vanaf <1832
1475	<i>De Beke, gewart erve, 2 s(chilt), my bet(aalt) 1½ golden r(ijnse) g(uldens), sal men penden, d.</i>		
1601	<i>Die Becke, toebehoerich Scheelen, is groett soeven mudde geseys, een dachweert hoeylandes. Item, giff vier mudde roggen een scheepel, twee mudde boeckweyte, twee mudde haeveren. 3 – 15 – 0.</i>		
1602	<i>Beeckeman, vyff mudde hoich geseies, 2 mudde leglandt unde eynen dachwerck hoylandts.</i>		
1832	<i>Kadaster gemeente Borne, sectie A nummer 33.</i>		
1740	erve Engelberting / Engberink /		
		allodiaal erve	
		eig. Huis Weleveld	<1601-1711
		eig. Huis Oldemolen	-1798
		eig. de bewoners zelf	vanaf 1798
	tienden	eig. Vicarie Weleveld	<1601>1819
	sloptiende ½ mud rogge	aan Kapittel Oldenzaal	<1500<1600
	uitgang 7 schepel rogge	aan Koster Almelo	1601

- 1475 *Engelberting, gewart erve, 2 s(chilt), bet(aalt) 1 s(chilt), sal men penden, d.*
 1601 *Engelbertinck, toebehoerich Scheelen, is groett elff mudde geseys, kan op vaerehrde gewinnen 2¼ voeder hoeis. Item, giff den tenden an Rammelman, in die kosterie toe Almelo soeven schepel roggen, an Scheel vier mudde roggen, twee mudde weyten, twee mudde haeveren. 5- 15- 0.*
 1602 *Engbertynck, 7 mudde hoglandt, 4 mudde leglandt unde 1 daghwerck hoylandt.*
 1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie A nummer 155.*

1741 erve Scholten / Schulten /

	leen Overijssel	<1382-1713
	eig. Huis Weleveld	<1382-1803
	eig. de bewoners zelf	vanaf 1803
uitgang 8 mud rogge en 3 mud gerst	aan Vicarie Weleveld	<1601-1803
	aan de bewoners zelf	vanaf 1803

- 1475 *Zie nummer 1741A.*
 1601 *Item, Schultenhuis, toebehoerich Scheelen, is groett dertien mudde geseys, twee voeder hoeys, und is gedeilt in twee deilen. Item, giff drie mudde roggen, twee mudde haeveren. Item, Rammelman vier mudde roggen, sess schepel gersten, van welcker een deel Alvinckhoff gebruecket, und betaelt jaerlicx vyff mudde roggen, sess schepel weyten, twee mudde haveren. 6- 15- 0.*
 1602 *Schulte unde Aleyckhoff, 10 mudde hoglandt, 3 mudde leglandt, eynen daghwerck hoylandts. Dese beide befreyt Sweeder Scheell.*
 1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie A nummer 198.*

1741A erve Alminkhof

	leen Overijssel	<1382-1713
	eig. Huis Weleveld	<1382>1857

- 1475 *Aelinckhoff, gewart, 2 s(chilt), bet(aalt) 1½ golden r(ijnse) g(uldens) up rekenscap, de meyer hevet den hoff halff, sal men penden. d.*
 1495 *Albinghoff, 2 s(chilt).*
 1601 *en 1602 zie nummer 1741.*
 1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie A nummer 159.*

1742 erve Esscherink / Esscher /

	leen Overijssel	<1400-1800
achterleen?	eig. Huis Weemselo	<1400<1711
	eig. Huis Weleveld	<1601-1711
	eig. Dorp Borne	1711-1817
	eig. Dikkers/ Weleveld	1817>1970
	eig. de bewoners zelf	vanaf >1970
tienden	leen Overijssel	<1379-1800
	eig. Huis Herinckhave	<1379>1433
	eig. Huis Weemselo	<1601-1621
	eig. Huis Weleveld	1621-1711
	eig. Dorp Borne	vanaf 1711

- 1475 *Esschering, 2 s(chilt), bet(aalt) 1½ golden r(ijnse) g(uldens), d.*
 1601 *Esscherinck, Scheelen toebehoerich, is groett sestehalff mudde geseys, wen jaeren koemen schuert men wall een mudde weidelants omme haever daerinne te seyen, voer eenden twee voeder hoeys. Item, giff den tenden op 't huis Weemseloe. Item, 3½ mudde roggen. twee mudde haeveren. 2- 15- 8.*
 1602 *Esscheerynck, veer mudde hoglandt, 2½ mudde leglandt, 1 dach hoylandt.*

1743 erve Beerthuis

	leen Overijssel	<1395-1800
	eig. Huis Graas	<1395-1614
	eig. Huis Twickel	1614-1802
	eig. de bewoners zelf	vanaf 1802
tienden	allodiale tienden	
	eig. de bewoners zelf	1740-
	½ eig. fam. Hulshof / ter Horst	<1836-1840
	½ eig. fam. Dijkers / Hulshof	vanaf 1840
	½ eig. fam. Wermink Borne	-1836
	½ eig. Gerrit Jan ter Weer	vanaf 1836
uitgang 2 mud rogge	aan Koster te Enschede	1601

1475 *Dat Berthues, 2 s(chilt), bet(aalt) 3 golden r(ijnse) g(uldens), d.*

1601 *Berthuess, Graess toebehoerich, is groett sestehalff mudde geseis, wen die jaeren soe gevallen schuert hie wall een mudde groenlants omme haever te seyden, giff die viere garve, uth welcke vierde garve tho Enschede worden betaelt 2 mudde roggen an den koster.*
2 – 15 – 8.

1602 *Beerthuiss, 4 mudde hoglandt, 4 mudde leglandt, ½ dach hoylandt.*

1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie E nummer 171.*

1744 erve Hilberink / Hilbertink /

	leen Overijssel	<1409-1677
	achterleen Huis Almelo	1434
	eig. fam. ten Torne/ Wonder	<1409-1478
	eig. Huis Weleveld	1478-1711
	eig. Huis Almelo	1711?-1765
	eig. de bewoners zelf	vanaf 1765
tienden	eig. Kapittel Oldenzaal	<1500-1808
	eig. de bewoners zelf	vanaf 1808
uitgang 4 mud rogge	aan Kerk te Almelo	1504

1475 *Hilberting, 2 s(chilt), bet(aalt) 3 golden r(ijnse) g(uldens), d.*

1601 *Hilbertinck, Scheelen toebehoerich, is groett thyn mudde geseis, anderhalff dachmael hoeylants. Item, het capittell toe Oldenzael den tenden, Scheelen vier mudde roggen, sess schepel weiten, twee mudde haeveren.*
5 – 0 – 0.

1602 *Hylbertinck, 6 mudde hoglandt, 4 mudde lelandt, 1½ dach hoylants.*

1832 *Kadaster gemeente Borne, gesplitst: sectie A nummers 331(Hilberink)en 336 (Nijhuis).*

1745 erve Wissink

	hofhorig Hof Borne	<1385-1829
	eig. de bewoners zelf	vanaf 1829
tienden	leen Overijssel	<1382-1713
	eig. Huis Weleveld	<1382>1601
	eig. ½ Vicarie Weleveld	<1601>1820
	eig. ½ Kerk te Borne	<1601>1820
koe- en voergeld 20 stuivers en 1 hoen	aan drost van Twente	<1601>1811

1475 *Wissing, is gewart, 2 s(chilt), penden, d.*

1546 *Egbert Wissink aanwezig bij het opschrijven van "Hofrecht van Twente".*

1601 *Wissinck, een heerengoett, is groett elff mudde geseys, eenen halven dachwerck hoeilants.*

Item, giff elven schepel roggen und een spint, derdehalff mudde gersten, een mudde koppelen, tins und beede, den tenden an pastoer und Rammelman, eenen gulden voergelt. Is verarmet, kan weinich betaelen. 5 – 15 – 0.

1602 Wyssinck, 7 mudde hoglandt, 4 mudde leglandt, 1 dach hoylants.

1778 Domeinkaart "Wissinks erve te Zenderen", HCO kaarteninventaris nummer 1238.

1832 Kadaster gemeente Borne, sectie A nummer 359.

1746 erve Weleman / de Weele / (bodegoed)

	hofhorig Hof Borne	<1385-1829
hofhorig erf- en hofrecht	eig. fam. Wigbolt Fleringen	-1817
hofhorig erf- en hofrecht	eig. H.Wilmink / fam. Lentfert	1817-1829
	½ eig. Hendrik Wilmink	1829-1837
	½ eig. fam. Lentfert Fleringen	1829-1837
	eig. de bewoners zelf	vanaf 1837

tiendvrij erve

1475 *Niet genoemd, want bodegoederen zijn vrij van schatting.*

1546 *Gert ten Wele aanwezig bij het opschrijven van "Hofrecht van Twente".*

1601 *Weele, een heereguett und baedeguett, is groett drie mudde geseis, een dachwerck hoeylants. Item, giff derdehalff mudde gersten.* 2 – 0 – 0.

1602 *Die Weele, 3 mudde hoglandt, 2 mudde leglandt, 1 dach hoylandt.*

1832 Kadaster gemeente Borne, sectie D nummer 900.

1747 erve Wolthuis

	allodiaal erve	
	eig. de bewoners zelf	1601
	eig. fam. Westerlo	-1799
	eig. versnipperd	in 1799
erve Groot Wolthuis	eig. fam. ten Bruggencate	1799-1822
	eig. fam. van de Riet	vanaf 1822
stedigheid 3 schepel rogge	aan Kapittel Oldenzaal	-1808
	aan Jan ten Bruggencate	vanaf 1808

1475 *Wolthus, 1 s(chilt), bet(aalt) 1½ golden r(ijnse) g(uldens), d. (genoemd onder Bornerbroek)*

1601 *Woelthuis, behoert hemsulvest, is groett vier mudde geseys, eenen halven dachwerck hoeylants. Item, den voerss(chreven) moet meer gelts verpensioenen als het weert is.* 2 – 0 – 0.

1602 *Wolthuiss, 6 mudde geseies, waervan 4 mudde hoges, 2 mudde leges; eyn dagwerck hoylandts.*

1832 Kadaster gemeente Borne, versplinterd erve: sectie F nummers 7, 11, 17, 27, 32 en 40.

1748 erve Elhorst

gesplitst in Groot Elhorst en Klein Elhorst in 1481

1475 *Elhorst, 1 s(chilt), bet(aalt) 1½ golden r(ijnse) g(uldens), d. (genoemd onder Bornerbroek)*

1601 *Elhorst, behoert den pater van Almelo, is groet sess mudde geseis, anderhalven dachwerck hoeylants, Item, giff die derde garve den pater.* 3 – 0 – 0.

1602 *Ellhorst, vyff mudde hoglandt, eyn mudde legs, ½ dagwerck hoylandts.*

1832 Kadaster gemeente Borne, gesplitst: sectie F nummers 72 en 75.

1748A Groot Elhorst

	allodiaal erve	
	eig. Klooster Almelo	1483-1808
	eig. de bewoners zelf	vanaf 1808
	tiendvrij erve	

1475 1601 en 1602 zie nummer 1748.
1832 Kadaster gemeente Borne, sectie F nummer 72.

1748B Klein Elhorst

allodiaal erve
eig. Klooster Almelo 1483-1812
eig. de bewoners zelf vanaf 1812

tiendvrij erve

1475 1601 en 1602 zie nummer 1748.
1832 Kadaster gemeente Borne, sectie F nummer 75.

1748C katerstede Bosjan / Busscher / (afsplitsing erve Elhorst)

allodiale katerstede
eig. Klooster Almelo -1808
eig. de bewoners zelf vanaf 1808

tiendvrije katerstede

1832 Kadaster gemeente Borne, sectie F nummer 50.

Volgen die kotters.

1749 katerstede Koekenberg

allodiale katerstede
eig. Klooster Almelo 1455-1812
eig. de bewoners zelf 1812-1823
perceelgewijs verkocht in 1823
huisperceel eig. Jan Ranneft vanaf 1823
tiendvrije katerstede eig. de eigenaren zelf
miskoren 1 spint en 1 gast rogge aan Koster te Borne <1500>1823

1601 *Koeckenberch, den pater van Almelo toebehoerich, is groett sess scepel geseys, hefft geen hoeylandt, giff die derde garve. 0 – 15 – 8.*
1602 *Koekenberch, 5 scepel geseies hoglandt, 1½ dag hoylandt.*
1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie F nummer 108.*

1750 katerstede Paasschen

allodiale katerstede
eig. Huis Weemselo 1601
tiendvrije katerstede eig. Huis Weemselo
Groot Paasche eig. fam. Zelhorst -1824
eig. Ant. Wienk of Geerdink 1824>1832
Klein Paasche eig. fam. Kuipers Azelo 1811>1832

1601 *Paesschen, is toebehoerich Beverfoerde, is groett sess scepell geseys. Item, toe Weemseloe den tenden. Item, is verarmet, kan nichts meer geven. 0 – 15 – 8.*
1602 *Paesschen, eyn mudde hoglandt, eyn mudde leglandt, 1 dagwerck weydelandt.*
1832 *Kadaster gemeente Borne, gesplitst: sectie E nummers 88 en 94.*

1751 katerstede Stegeboer

allodiale katerstede
eig. Huis Weleveld <1601-1715

		eig. fam. t. Cate/Schimmelp.	-1804
		eig. de bewoners zelf	vanaf 1804
1475	<i>Ther Steghen, 2 s(chilt), is nicht, kavener, lifftucht, d.</i>		
1601	<i>Steege, behoert Scheelen, ist eenen goerden van twee spint gesey. 0 – 1 – 14.</i>		
1602	<i>Steige, ½ scepel gesees hoechlandts.</i>		
1832	<i>Kadaster gemeente Borne, sectie A nummer 115.</i>		
1752	katerstede Stadhuis / Stalhuis /		
		allodiale katerstede	
		eig. Huis Weleveld	<1601-1805
		eig. de bewoners zelf	vanaf 1805
1475	<i>Stade, 1 s(chilt), kavener, is nicht.</i>		
1601	<i>Stadthuis, hoert Schelen, ist van twee spint geseis. 0 – 1 – 14.</i>		
1602	<i>Steadthuiss, 2 spynt geseies.</i>		
1832	<i>Kadaster gemeente Borne, sectie E nummer 73.</i>		
1753	katerstede Eekmors		
		allodiale katerstede	<1601-1715
		eig. Huis Weleveld	<1601-1687
		eig. Huis Oldemeule	1687-1711
		eig. de bewoners zelf	vanaf <1800
1601	<i>Eeckmerssch, Schelen toebehoerende, is groett soeven schepell geseys, een dach hoeylandes. Item, giff neegen daeler, vyff scheepel haeveren. 0 – 26 – 4.</i>		
1602	<i>Eeckmeerss, 7 scepel geseies, 1 dag hoylandt. Beffreyt Christoff Scheel.</i>		
1832	<i>Kadaster gemeente Borne, sectie A nummer 209.</i>		
1754	katerstede Schepershuis		
		allodiale katerstede	
		eig. Huis Weleveld	<1601-1819
		eig. fam. Eekmors / Scholten	1819>2000
1601	<i>Scheepershuis, behoert Scheelen, is groett drie spint lyns geseys. 0 – 2 – 13.</i>		
1832	<i>Kadaster gemeente Borne, sectie A nummer 187.</i>		
1755	katerstede de Lette		
		allodiale katerstede	
		eig. Huis Weleveld	<1601
		eig. fam. ten Cate te Sneek	-1805
		en wed. Hendrik Hulshof	
		eig. de bewoners zelf	1805-1813
		eig. Jan Bos te Azelo	vanaf 1813
1601	<i>Lette, Scheelen toebehoerende, is groett van drie schepel landes, etc. 0 – 11 – 4.</i>		
1602	<i>Die Lette, 3 scheepel. Deessen befryet oick Scheell.</i>		
1832	<i>Kadaster gemeente Borne, gesplitst: sectie E nummers 736 en 748.</i>		
1756	erve Zwerink / Zweers / Zweerserve /		
		vrijing Huis Weleveld	<1475-1800
		eig. Huis Weleveld	<1475>2000
		huis afgebroken	circa 1840

1475 *Twe Vrytsschen (vrijen), 2 s(chilt), kaveners, sint nicht gewart. (VPR 1760)*
 1601 *Niet genoemd.*
 1602 *Suerynck, 5½ mudde hoglandt, 2½ mudde leglandt, eynen dagwerck hoylandts. (8 mud).*
 1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie A nummer 233.*

1756A erve Bruggeman

vrijing Huis Weleveld <1475-1800
 eig. Huis Weleveld <1475>2000

1475 *Zie nummer 1756.*
 1601 *en 1602 niet genoemd.*
 1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie A nummer 231.*

1757 erve Schuurkate

leen Overijssel <1382-1800
 eig. fam. Helmichs 1497-1546
 eig. ten Hulscher / ten Glane 1687-1830
 eig. fam. Verspohl Glanerbr. vanaf 1830

1475 *Scuerkathe, kathe, 1 s(chilt), bet(aalt) 1½ golden r(ijnse) g(uldens), d.*
 1601 *en 1602 niet genoemd.*
 1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie E nummer 8.*

1758 katerstede die Elset / Elsaet / Hulshof /

leen Overijssel <1382-1686
 eig. Huis Weleveld 1457-1713
 eig. fam. Hulshof / ter Horst <1832>1840

1475 *Elzet, 1 s(chilt), kavener, is nicht.*
 1601 *en 1602 niet genoemd.*
 1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie A nummer 146.*

1759 erve Kotteman / dat Catte /

leen Overijssel <1382-1711
 eig. Huis Weleveld <1382-1711
 eig. fam. Dijkers

1475 *Dat Kate, 2 s(chilt), bet(aalt) 1½ golden r(ijnse) g(uldens), d.*
 1601 *en 1602 niet genoemd.*
 1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie A nummer 219.*

1760 Zweerserve en Bruggeman

zie nummers 1756 en 1756A

1760A Huis Weleveld / Hof te Weleveld /

leen Overijssel <1379-1800
 achterleen Huis Ruinen <1379-1800
 eig. fam. van Welvelde <1244-1521
 eig. fam. Schele 1521-1715
 geschil Almelo/van Hambroek 1715-1719
 eig. fam. van Hambroek 1719-1819
 huis afgebroken 1804
 eig. fam. Dijkers 1819-1908
 eig. fam. Hänisch ten Cate 1908>2000

- 1475 niet genoemd, omdat het een adellijke vrijing is.
 1601 en 1602 niet genoemd, omdat men pretendeert als adellijke vrijing niet te hoeven betalen.
 1832 Kadaster gemeente Borne: huis afgebroken, huisplaats sectie A nummer 253.

1760B erve Bekkingveld

allodiaal erve	
eig. Huis Weleveld	-1711
eig. fam. Dikkers	-1816
eig. de bewoners zelf	vanaf 1816

- 1475 1601 en 1602 niet genoemd.
 1832 Kadaster gemeente Borne, sectie A nummer 47.

HERTME

1761 erve Misdorp / Middendorp /

	hofhorig Hof Delden	<1385-1829
in pandschap	aan de bewoners zelf	1556>1601
	eig. de bewoners zelf	vanaf 1829
tienden	leen Overijssel	<1410-1800
	eig. Huis Grotenhuis	<1410-1679
	eig. de bewoners zelf	vanaf 1679
uitgang f 2-16-0	aan Vicarie Oldenzaal	-1812
	aan D.W. Stork Oldenzaal	vanaf 1812
koe- en voergeld 21 stuivers	aan drost van Twente	>1811

- 1475 Middelndorp, 2 s(chilt), bet(aalt) 2 s(chilt), d.
 1546 Lammert ten Misdorp aanwezig bij het opschrijven van "Hofrecht van Twente".
 1601 Middendorp, is een heerenguett und staet in pantschap, unde is groett tyn mudde geseys, daervan gaet den tenden in 't Grotenhuiss toe Hertmen, daerup staet noch drie hondert daeler, die voerss(chreven) Middendorp moet verpensioenen. 5 – 0 – 0.
 1602 Middeldorp, 7 mudde hoglandt, 4 mudde leglandt, 2 koieweden, 2 dach hoylandts.
 1778 Domeinkaart "Mitsdorp in Hertme 1^e stuk", HCO kaarteninventaris nummer 1243.
 1832 Kadaster gemeente Borne, sectie B nummer 289.

1762 erve Strodink / Lansinkhof / Rodenhuis /

	eig. Stift Essen	-1556
	leen Stift Essen	1556-1662
	eig. fam. van Weleveld	1556-1650
	eig. Gerard Sloet	1650-1652
de stroon-esch en Oude Stroon	perceelsgewijs verkocht	in 1652
huisperceel	allodiaal erve na proces	vanaf 1662
	eig. fam. Bussemaker	<1832>1835
tienden	leen Huis Weleveld	<1550-1800
	eig. Borg Enschede	<1550-1612
	eig. fam. Egberink	1612-1679
	eig. fam. Hulshof / ter Horst	1679>1800

- 1475 Stroeding, bouwet Zweder van Overhagen, 1 s(chilt). (VPR 1775)
 1475 Dasseler, is Stroding, bouwt Zwer van Overhagen, 1 s(chilt). (VPR 1773)
 1601 Lansinck, behoert Welvelde, is groett thyn mudde geseys, giff ter pacht an Ariaen Reiners, weegen Welvelden, dertich daeler. 5 – 0 – 0.

1602 *Lansynck, 6 mud hoglandt, 4 mudde leglandt, 3 koieweden, 2 dach hoylandts.*
 1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie B nummer 202.*

1763 erve Veldhuis / Velthuis /

	leen Overijssel	<1379-1800
	achterleen Huis Ruinen	<1379-1800
	eig. Huis Weleveld	1382-1750
	½ eig. fam. van Wulfften	<1805-1816
	½ eig. fam. Nieuwenhuis	<1805-1816
	geheel eig. fam. Nieuwenhuis	1816>1852
sloptiende 1 mud rogge	aan Vicarie Oldenzaal	-1808
	aan de bewoners zelf	vanaf 1808

1475 *Velthus, gewart, 2 s(chilt), bet(aalt) 1 s(chilt), sal men penden, d.*

1601 *Velthuis, Cristoffer Scheelen toebehoerich, is van tyn mudde geseys, giffit ter pacht an die voerss(chreven) Scheelen sess mudde roggen und een scheepell, noch giffit hie toe Werssell to der armen deilinge twee mudde roggen, noch an Scheelen voerss(chreven) drie mudde haever und drie schepel gersten. 5-0-0.*

1602 *Velthuiss, 6½ mudde hoglandt, 3½ mudde leglandt, 1½ daghwerck hoylandts.*

1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie C nummer 66.*

1764 erve Grevink / Greve /

	leen Overijssel	<1379-1800
	eig. Huis Stoevelaar	<1379-1574
	eig. Huis Rhaen	1574-1602
	eig. Huis Weleveld	1602-1677
	eig. Huis Oldemolen	1677-1697
	eig. Schele tot Venebrugge	1697-1713
	eig. Huis Ampsen	1716-1746
	eig. Huis Nettelhorst	1746-1762
	½ eig. fam. van Wulfften	1762-1816
	½ eig. H.F. Reiger	1762<1805
	½ eig. fam. Nieuwenhuis	<1805-1816
	geheel eig. fam. Nieuwenhuis	1816>1832
tiendvrij erve	eig. de eigenaren zelf	
uitgang 6 spint rogge	aan Vicarie Weleveld	<1601>1820

1475 *Grevinck, 2 s(chilt), bet(aalt) 2 s(chilt), d.*

1601 *Grevinck, toebehoerich Goesen van Coeverden to Raen, is groet thyn mudde geseys, giffit die derde garve, ongeferlich nae gelegentheit des jaers, soevedehalf mudde roggen, daarvan die vier an Goesen van Coeverden, die ander derdenhalven an die frouw van Reede. Item, noch an Rammelman ses spint roggen. Item, noch twee mudde haever und een mudde boeckweiten an Coeverden voerss(chreven). 5-0-0.*

1602 *Greevynck, 7 mudde hoglandt, 2½ mudde leglandt, 2 daghwerck hoylandt, 3 koieweeden.*

1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie C nummer 128.*

1765 erve Bartelink / Bertelink /

	leen Overijssel	<1379-1800
	achterleen Huis Ruinen	<1379-1800
	eig. Huis Weleveld	<1379-1534
	eig. Huis Weleveld	<1601-1715
	eig. Huis Almelo	1720-
	eig. fam. Hummels Oldenz.	<1820-1832

eig. Hermanus Fr. Boekman vanaf 1832
tiendvrij erve eig. de eigenaren zelf

- 1475 *Bertolding, 2 s(chilt), bet(aalt) 2 s(chilt), d.*
1601 *Bertelinck, toebehoerich Welvelde, is groett neegen mudde geseis, giff die derde garve nach gelegenheit des jaers, kan ongeferlick doen sestehalf mudde roggen, drie mudde haever und een mudde boeckweyten an Welvelden voerss(chreven). 4 – 15 – 0.*
1602 *Beertelynck, 6½ mudde hoglandt, 2½ mudde leglandt, 1½ dach hoylandt.*
1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie B nummer 305.*

1766 erve Harink / de Haar /

leen Overijssel <1379-1800
achterleen Huis Ruinen <1379-1800
eig. Huis Weleveld <1379>2000
uitgang 2½ schepel rogge aan Vicarie Weleveld <1601-1795
berekend in de pacht vanaf 1795

- 1475 *De Haer, 2 s(chilt), my bet(aalt) 1 olden schilt, derden deel van enre waer (zegt) den richter van Borne, penden, d.*
1601 *Die Haer, is een kotter, Scheelen voerss(chreven) toebehoerich, is groet vyfftehalff mudde geseis, giff ter pacht vierdehalff mudde roggen, twee mudde haever mit een mudde boeckweyten. Item, noch giff Haerinc an Rammelman 2½ schepel roggen. 2 – 15 – 8.*
1602 *Haer, 3 mudde hoglandt, 1½ mudde leglandt, 1 dach hoylants.*
1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie B nummer 146.*

1767 erve Aalderink

allodiaal erve
eig. Huis Weleveld <1601-1713
½ eig. fam. van Wulfften <1805-1816
½ eig. fam. Nieuwenhuis <1805-1816
geheel eig. fam. Nieuwenhuis 1816>1837
uitgang ½ mud rogge aan Vicarie Weleveld 1601>1829
uitgang ½ mud koppelzaad aan landrentmeester 1601

- 1475 *Alarding, gewart, 2 s(chilt), bet(aalt) 1 s(chilt), sal men penden, hevet en derden deel van enre waer, d.*
1601 *Aelerdinck, is een kotter, Scheelen toebehoerich, is groet vyffdehalff mudde geseys, giff Scheelen ter pacht veerdehalff mudde roggen ende an Rammelman een halff mudde roggen. Item, noch twee mudde haever met drie schepel boeckweyten an Scheelen, noch daertoe een halff mudde koppelsaet an den rentmeister. 2 – 15 – 8.*
1602 *Aelderynck, 2½ mudde hoglandt, 1½ mud leglandt, 1 dach hoylandt.*
1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie C nummer 104.*

1768 erve Ebelenbroek / Kölner /

allodiaal erve
eig. Kerk te Borne <1601>2000
uitgang 7 mud rogge aan schoolmeester Borne 1815

- 1475 *Ebelenbroeck, 1 s(chilt), bet(aalt) 1 s(chilt), hevet en derden deel van enre waer, d.*
1601 *Ebbelinckbroeck, hoert der kercken toe Borne, is groet van vyff mudde geseys, betaelt ter pacht an die vicarius toe Borne ses mudde roggen, und is oeck een kottter 2 – 15 – 0.*
1602 *Ebelenbroeck, veerdehalff mudde hoglandt, 1½ mudde legelandt unde eynen dach hoylandt.*
1832 *Kadaster gemeente Borne: gesplitst, sectie B nummers 50 en 58.*

1769 erve Egbertink

	leen Overijssel	<1382-1634
	eig. Huis Weleveld	<1382-1535
	eig. fam. van Weleveld	1535-1634
	eig. Huis Weleveld	1634-1713
	eig. fam. Hulshof / ter Horst	<1832>1840
tienden	leen Huis Weleveld	<1550-1800
	eig. Borg Enschede	<1550-1612
	eig. de bewoners zelf	1612-1679
	eig. fam. Hulshof / ter Horst	vanaf 1679
koppel van 4 gulden	aan 's Rijks Domeinen	-1812
	aan Jan ten Bruggencate	vanaf 1812

1475 *Egberting, 1 s(chilt), bet(aalt) 1 s(chilt), gewart, sal men penden, d.*

1601 *Egbertinck, Welvelde toebehoerich, is een kotter, is groett vierdehalff mudde geseys, daervan gaet den tenden an joncker Loen to Enschede, giff ter pacht drie mudde roggen an Welvelde. Item, noch een schepel roggen an Rammelman. Item, noch een halff mudde koppelsaetz an den rentmeister. 1 – 15 – 8.*

1602 *Egbertynck, 3 mudde hoglandt, 1½ mudde legelandt, 1 dach hoylandt.*

1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie B nummer 208.*

1770 erve Pigge

eig. Stift Weerselo	<1601-
hofhorig Hof Delden	>1601-1829
hofh.eig. Misdorp Hertme	>1601-1829
eig. bewoners Misdorp	1829>2000
erve afgebroken	in 1936

1475 *Pigge, kathe, 1 s(chilt), bet(aalt) 1 s(chilt), d.*

1601 *Piggenhuiss, is een bysitter, den van Weerssel toebehoerich, hefft maer een mudde geseis, giff den van Werssell ter pacht twee goltgulden, een halff mudde haever. 0 – 15 – 0.*

1602 *Pigge, 6 schepel hogelandts, ½ mudde legs unde 1 dach hoylandt.*

1778 *Domeinkaart "De Pigge etc. 2^e stuk van Mitsdorp", HCO kaarteninventaris nummer 1244.*

1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie B nummer 32.*

1771 erve Meulenbroek

	allodiaal erve	
	eig. Huis Saasveld	<1601-
5/6	eig. de bewoners zelf	<1832-1856
1/6	eig. fam. Mulder Borne	<1832-1856
geheel	eig. de bewoners zelf	vanaf 1856
uitgang 7 schepel koren en 8 schepel gerst	aan Vicarie Oldenzaal	<1601-1812
	aan D.W. Stork Oldenzaal	vanaf 1812
uitgang 1 schepel rogge	aan Vicarie Weleveld	<1601-1805
	aan de bewoners zelf	vanaf 1805

1475 *Hertmermole, kathe, 1 s(chilt), sal men penden, d.*

1601 *Mollenbroeck, is een kotter, der vrouwen van Reede toebehoerich, hefft maer twee mudde geseis, daervan ter pacht twee mudde roggen, an 't capittel (sic Vicarie) toe Oldenzael soeven schepel und an Rammelman 1 schepel. 1 – 0 – 0.*

1602 *Mollenbroick, 2 mudde geseis, 1 lege, twie koieweden.*

1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie C nummer 12.*

Desse voergeschrevene sinnen meerendeel verarmede lueden weegens lanckwilliger ende veelfoldiger

daegelicxe beswaernisse, dat sie hoere heerschoppen die pacht nicht mehr geeven en konnen. Unde op deese voerss(chreven) marcke offte buerschap staen omtrent drie duesent daeler buerschulde jaerlicx te verpensioenen, alsoe dat sie sonder behulp ende assistentie van de goetheeren omme ennige toeslaegen tot minderinge derselver buerschulden te becoemen aldaer niet in der marcke en connen verblyven, sonder noettwendich t'saemen verleopen.

1772 Huis Grotenhuis / Groothuis /

	leen	Abdij Werden	<1601>1725
	eig.	fam. van Averhagen	<1442-1600
	eig.	van Twickelo / Mulert	1600-1631
	eig.	fam. van Twickelo	1631-1650
	eig.	fam. Mulert tot Voorst	1650-1718
	eig.	fam. Schele	1718-1731
	eig.	de bewoners zelf	1731-1757
	eig.	Hulshoff / ter Horst	1757<1832
	2/3	eig. fam. ter Horst	<1832-1840
	1/3	eig. fam. Bussemaker	<1832-1840
	geheel	eig. fam. ter Horst	1840-1907
		eig. de bewoners zelf	vanaf 1907
	tienden	leen Huis Almelo	<1437-1800
		eig. de eigenaren zelf	
	sloptiende 10 mud rogge	aan Kapittel Oldenzaal	<1500<1600
	uitgang 6½ gulden	aan	1840

1475 *niet genoemd, want het betreft een adellijke vrijing.*

1601 *niet genoemd, want de eigenaar pretendeert een adellijke vrijing.*

1602 *Grotenhuiss, thobehoerich Herman van Twyckelo und Johan Mulert, 7 mudde hoglandt, 4 mudde leges, 3 dach hoylandt, 3 koieweyden.*

1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie B nummer 240.*

1773 erve Dasseler zie nummer 1762

1774 katerstede Zwartkate (wonersplaats van Misdorp nummer 1761)

1475 *Swartekate, behoirt under Middesdorp, liffucht, 1 s(chilt).*

1601 *en 1602 niet genoemd, want wordt begrepen onder erve Misdorp.*

1832 *Kadaster gemeente Borne, sectie C nummer 5.*

1775 erve Strodink zie nummer 1762

1776 erve Wensink bij Dorp Borne zie nummer 1721

BRONNEN RICHTERAMBT BORNE.

A

Allodiale erven richterambt Borne

Archief: HCO Zwolle, toegang 43.1 en 43.2 archief richterambt Borne.

Almelo, Huis

Archief: HCO Zwolle, Huisarchief Almelo.

Inventaris: A.J. Mensema e.a., "Inventaris van het huisarchief Almelo 1236-1917", Uitgaven RAO Zwolle nummers 27-33, Zwolle 1993. Zie ook de bronvermelding aldaar.

Literatuur: A.J. Gevers en A.J. Mensema, "De havezaten in Twente en hun bewoners", Zwolle 1995, pag. 66-85.

G.J. ter Kuile sr., "De opkomst van Almelo en omgeving", Almelo 1941.

H. Woolderink, "Het tegenwoordige adellijke groot-grondbezit in Twente", in Jaarboek Twente 1965, pag. 20-23 en kaart pag. 50 nummers 35-37.

Almelo, Huis lenen

Archief: HCO Zwolle, Huisarchief Almelo.

Inventaris: A.J. Mensema e.a., "Leenrepertorium van het huis Almelo 1236-1917", Uitgaven RAO Zwolle nummer 32, Zwolle 1993.

Almelo, Klooster

Archief: HCO Zwolle, toegang 187.1 klooster Almelo.

HCO Zwolle, toegang 4.1.1 ridderschapsarchief inv.nrs. 721 en 723, goederenregisters van het klooster Almelo in 1664 resp. 1748.

Literatuur: A. Roelofs, "St. Catharina-Klooster Almelo en Klooster Maria Vlucht op de Glaan", bijdrage Stichting Historische Kring Losser, deel 1 1983.

M. Wiegman-Morselt, "Het Catharinaklooster te Almelo in het tweede kwart van de 17^e eeuw", artikel in "Stad&Ambt", uitgave Stichting Historische Kring Almelo, januari 2006, pag. 11-13.

B

Backenhagen, Huis

Archief: Zoek geraakt in de 19^e eeuw na de verhuizing naar Huis Odink te Camen in Duitsland.

Literatuur: A.J. Gevers en A.J. Mensema, "De havezaten in Twente en hun bewoners", Zwolle 1995, pag. 116-123. Zie ook bronvermelding aldaar.

Boekelo, Huis

Archief: Fragmenten bevinden zich in HCO Zwolle: Bibliotheek Vereeniging tot beoefening van Overijssels Regt en Geschiedenis en familiearchief Thomassen à Thuessink.

Literatuur: A.J. Gevers en A.J. Mensema, "De havezaten in Twente en hun bewoners", Zwolle 1995, pag. 215-223. Zie ook literatuur en bronvermelding aldaar.

Borne, Hof

Archief: de Hofboeken van Borne zijn niet bewaard gebleven. Fragmenten van het archief van de Hof Borne bevinden zich deels op de Hof te Borne en deels in het gemeentearchief Borne.

HCO Zwolle, toegang 3.1. statenarchief,
met name inv.nr. 2920, ligger van de domeinen in Twente (circa 1650).
Literatuur: S. Muller Fz., "De registers en rekeningen van het Bisdom Utrecht, deel II", Werken van het Historisch Genootschap, nieuwe serie 54, pag. 582-661: "Manuaal van de rentmeester van Twente 1385", Utrecht 1891.
Henk Woolderink, "De Hof te Borne, 800 jaar geschiedenis van de Hof, de Kerk en het dorp Borne 1206-2006", uitgave Heemkundevereniging Borne, Borne 2006.

Borne, N.H. Kerk

Archief: archief bevindt zich in het Gemeentearchief Borne.

D

Delden, Hof

Archief: Archieven Oudheidkamer Twente Enschede, 2 hofboeken van de Hof Delden.
HCO Zwolle, toegang 3.1. statenarchief,
met name inv.nr. 2920, ligger van de domeinen in Twente (circa 1650).
Literatuur: S. Muller Fz., "De registers en rekeningen van het Bisdom Utrecht, deel II", Werken van het Historisch Genootschap, nieuwe serie 54, pag. 582-661: "Manuaal van de rentmeester van Twente 1385", Utrecht 1891.

Delden, Kerk zie archief Huis Twickel en archief Stad Delden

Delden, Vicarie zie archief Huis Twickel en archief Stad Delden

Delden, voorgangers miskoren

Archief: HCO Zwolle, toegang 145 Hypothecaire boekhouding, inv.nr. 496, inschrijvingsregister kantoor Almelo deel IV, acte nummers 290-322; inschrijvingen d.d. 1813 op grond van onheugelijk bezit t.b.v. de Gereformeerde Gemeente Delden, thans t.b.v. de vruchtgebruikers de 1^e predikant (2/3 deel) en de jongste predikant (1/3 deel).

Domeinen, zie 's Rijks Domeinen

E

Enschede, Borg lenen zie Weleveld, lenen

Espelo, Hof in Lonneker

Archieven: HCO Zwolle, toegang 87 hofgerichten, inv.nr 16, Hofboek van Espelo.
HCO Zwolle, collectie ter Kuile, inv.nrs. 3 en 4.
Het Utrechts Archief, toegang 220, Kapittel van St. Pieter.
Literatuur: S. Muller Fz., "Register der inkomsten van de proosdij van St. Pieter in het laatst van de 13^e eeuw", in VenM Ver. Oude Vaderlandsche Recht, den Haag 1886, No. 1, 2^e deel.
G.J. ter Kuile, "Geschiedenis van den Hof Espelo, zijne eigenaren en bewoners", uitgave Vereeniging Overijsselsch Regt en Geschiedenis, Zwolle 1908.
C.J. Snuif, "De inkoop van de voogdij van den Hof Espelo door het kapittel van St. Pieter te Utrecht in 1283", in "Verzamelde bijdragen tot de geschiedenis van Twenthe", Amsterdam 1930, pag 54-66.
J.H.R. Wiefker, "Hof Espelo, Het Twentse bezit van het Utrechtse kapittel van St. Pieter 1544-1597", Uitgave Vereniging Oudheidkamer Twente, Enschede 1994.

Essen, Stift lenen

Archief: Hauptstaatsarchiv Düsseldorf, Bestand Stift Essen nr. CLXXXV.
Inventaris: A.J. Mensema, "Repertorium op de leenregisters van de leen-, tins- en hofhorige goederen van het Stift Essen", Zwolle 1992.

G

Graas, Huis in Azelo

Literatuur: G.J. ter Kuile, "Geschiedkundige aantekeningen op de havezathen van Twenthe", Almelo 1911, pag. 104.

Grimberg, Huis in Notter

Archief: Fragmenten in Niedersächsisches Staatsarchiv te Osnabrück, Dep. 38b Archief van Schele zu Schelenburg, met name inv. nrs. 100 en 476.

Ook bevinden zich stukken in het archief van Huis Weleveld te Zenderen (zie aldaar).

Literatuur: A.J. Gevers en A.J. Mensema, "De havezaten in Twente en hun bewoners", Zwolle 1995, pag. 298-306. Zie ook literatuur en bronvermelding aldaar.
H.A.M. Woolderink, "Het buitenhuis het Leyerweerd te Enter", in de bundel "Enter 800", Enter 1988, pag. 21-33.

Grotenhuis, Huis te Hertme

Archief: Niet bewaard gebleven.

Literatuur: A.J. Gevers en A.J. Mensema, "De havezaten in Twente en hun bewoners", Zwolle 1995, pag. 95-100. Zie ook literatuur en bronvermelding aldaar.

H

Hengelo, Huis

Archief: Zoek geraakt in de 19^e eeuw na de verhuizing naar Huis Odink te Camen in Duitsland.
Enkele fragmenten in HCO: collectie ter Kuile.

Literatuur: A.J. Gevers en A.J. Mensema, "De havezaten in Twente en hun bewoners", Zwolle 1995, pag. 134-142. Zie ook literatuur en bronvermelding aldaar.

Herinckhave, Huis in Fleringen

Archief: HCO Zwolle: Huisarchief Herinckhave.

Inventaris: J.H. Wigger, "Inventaris huisarchief Herinckhave te Fleringen 1366-1965, waarin opgenomen de collectie Von Bönninghausen 1488-1986", Zwolle 1989.

Literatuur: A.J. Gevers en A.J. Mensema, "De havezaten in Twente en hun bewoners", Zwolle 1995, pag. 454-463. Zie ook literatuur en bronvermelding aldaar.
F.H. Grobbe, "Het pachtboek van Herman Goossen Grubbe tot Herinckhave 1638-1679", Amstelveen 2011.
H. Woolderink, "Het tegenwoordige adellijke groot-grondbezit in Twente", in Jaarboek Twente 1965, pag. 26-28 en kaart pag. 52.

Hondeborg, de Borg in Zenderen

Literatuur: Henk Woolderink, "De Hof te Borne, 800 jaar geschiedenis van de Hof, de Kerk en het dorp Borne 1206-2006", uitgave Heemkundevereniging Borne, Borne 2006, pag. 14-16 en aldaar vermelde bronnen.

Hondeborg, Huis in Zenderen

Archief: zie inventaris en archief Huis Twickel.

Literatuur: A.J. Gevers en A.J. Mensema, "De havezaten in Twente en hun bewoners", Zwolle 1995, pag. 94 en de aldaar vermelde bronnen.
Henk Woolderink, "De Hof te Borne, 800 jaar geschiedenis van de Hof, de Kerk en het dorp Borne 1206-2006", uitgave Heemkundevereniging Borne, Borne 2006, pag. 12-16, 64 en aldaar vermelde bronnen.

Hoykink, Huis te Dulder

Literatuur: A.J. Gevers en A.J. Mensema, "De havezaten in Twente en hun bewoners", Zwolle 1995, pag. 405-410. Zie ook literatuur en bronvermelding aldaar.

N

Nettelhorst, Huis bij Lochem zie Huisarchief Twickel

O

Oldemeulen, Huis in Oele

Archief: Niet meer aanwezig. Fragmenten in archief Huis Weleveld.

Literatuur: A.J. Gevers en A.J. Mensema, "De havezaten in Twente en hun bewoners", Zwolle 1995, pag. 143-151. Zie ook literatuur en bronvermelding aldaar.

Oldenzaal, Kapittel

Archief: N.A. den Haag, 2^e afd., adm. der nationale domeinen en geestelijke goederen 1808-1814. toegang 2.01.23 inv.nr. 352, "Lijsten van goederen behorende tot de administratie van het Kapittel Oldenzaal", d.d. 04.02.1812 opgemaakt door H. Penninck Hzn.

Literatuur: J. en E. Geerdink, "Calendarium et Necrologium Ecclesiae S. Plehelmi in Oldenzalia", bij "Eenige Bijdragen tot de Geschiedenis van het Archidiaconaat en Aartspriesterschap Twente", Vianen 1895. (NB: de genoemde erven en tienden zijn geschonken bij de fundatie van jaargedachtenissen die in het Calendarium vermeld worden.) zie overzicht H. Woolderink, "Schenkingen aan het kapittel Oldenzaal", ongepubliceerd bestand. H.J.M. Weustink, "De rechtsgeschiedenis van de stad Oldenzaal en van de mark Berghuizen tot 1795", Assen 1962.

Overijssel, lenen

Inventaris: E.D. Eijken, "Repertorium op de Overstichtse en Overijsselse leenprotocollen 1379-1805", Uitgaven RAO Zwolle, in 8 delen nrs. 49-56, Zwolle 1995.

R

Ruinen, Huis

Literatuur: "Huizen van stand", 26 Dieverderdingspil, Oldenhove of Huis te Ruinen, pag. 225-233. Zie ook bronvermelding aldaar.

's Rijks Domeinen verkopen

Literatuur: H. Woolderink, "Verkopen van Domeinen in Twente", ongepubliceerd bestand.

S

Saasveld, Huis in Dulder

Archief: Archief Haus Darfeld, kreis Coesfeld in Westfalen.

Inventaris: L. Schmitz-Kallenberg, "Inventare der nichtstaatlichen Archive des Kreises Coesfeld", Münster 1904, pag. 164-165.

Literatuur: A.J. Gevers en A.J. Mensema, "De havezaten in Twente en hun bewoners", Zwolle 1995, pag. 411-420. Zie ook literatuur en bronvermelding aldaar.

Stoevelaar, Huis in Herike

Archief: Niet bewaard gebleven.

Literatuur: A.J. Gevers en A.J. Mensema, "De havezaten in Twente en hun bewoners", Zwolle 1995, pag. 345-353. Zie ook literatuur en bronvermelding aldaar.

T

Twente, drost

Archief: HCO Zwolle, toegang 3.1. statenarchief, inv.nr. 3484, "Register van koe- en voergeld en vastenavondhoenderen", aangelegd in 1812, waarin de periode 1795 tot 1811 wordt afgerekend.

Twente, landrentmeester

Literatuur: S. Muller Fz., "De registers en rekeningen van het Bisdom Utrecht, deel II", Werken van het Historisch Genootschap, nieuwe serie 54, pag. 582-661: "Manuaal van de rentmeester van Twente 1385", Utrecht 1891.

Twickel, Huis in Deldener Es

Archief: Huisarchief bevindt zich op Huis Twickel bij Delden.

Inventaris: A.J. Brunt, "Inventaris van het huisarchief Twickel 1133-1975", uitgaven RAO nrs. 34-40, Zwolle/Delden 1993.

Literatuur: A.J. Gevers en A.J. Mensema, "De havezaten in Twente en hun bewoners", Zwolle 1995, pag. 152-167. Zie ook literatuur en bronvermelding aldaar.
R.W.A.M. Cleverens, "Het Huis Twickel en zijn bewoners", Alphen aan de Rijn 1981.
H. Woolderink, "Het tegenwoordige adellijke groot-grondbezit in Twente", in Jaarboek Twente 1965, pag. 37-41 en kaart pag. 56-57 nummers 110-119.

U

Utrecht, Proosdij St.Pieter zie Hof Espelo

W

Weemselo, Huis in Albergen

Archief: Fragmenten in Huisarchief Werries, onderdeel van archief Huis Loburg bij Ostbevern (in Westfalen).

Inventaris: A. Brennecke e.a., "Inventare der nichtstaatliche Archive des Kreises Warendorf", Münster 1908, pag. 101-114.

Literatuur: A.J. Gevers en A.J. Mensema, "De havezaten in Twente en hun bewoners", Zwolle 1995, pag. 486-493. Zie ook literatuur en bronvermelding aldaar.

Weerselo, Stift Dulder

Archief: HCO Zwolle, toegang 4.1.1 ridderschapsarchief, met name inv.nr. 623 Ligger van het Hoogadelijke Stift Weerselo 1733.
HCO Zwolle, toegang 4.1.2 ridderschapsarchief, inv.nrs. 628 en 1033, regesten.

Literatuur: W.H. Dingeldein, "Acht eeuwen Stift Weerselo 1150-1950", Enschede 1951.

Weldam, Huis in Kerspel Goor

Archief: Bevindt zich in de rentmeesterij van Huis Weldam bij Goor.

Inventaris: G.J. ter Kuile, "Inventaris van het Huisarchief van de voormalige havezate Weldam bij Goor", Uitgave Rijksarchief Overijssel, Zwolle typoscript 1968. alsmede
H.H. Jongbloed e.a., "Inventaris stukken in het huisarchief Twickel, behorende tot het huisarchief Weldam, 1431-1926", Zwolle/Delden, typoscript 1988.

Literatuur: A.J. Gevers en A.J. Mensema, "De havezaten in Twente en hun bewoners", Zwolle 1995, pag. 366-379. Zie ook literatuur en bronvermelding aldaar.
G.J. Geerts, "Weldam, de geschiedenis van een landgoed", Goor 2002.
H. Woolderink, "Het tegenwoordige adellijke groot-grondbezit in Twente", in Jaarboek Twente 1965, pag. 44-46 en kaart pag. 60.

Weleveld, Huis in Zenderen

- Archief: Archieven van de Oudheidkamer Twente te Enschede, inv. nrs. GB (gericht Borne), W (Weleveld) nrs. 1-332.
HCO Zwolle, archieven Dijkers, (voorlopige) inventaris 07, inv.nrs. 276-307.
- Inventaris: H.F.R. de France, "Inventaris van de archieven afkomstig uit het bezit van de familie Dijkers 1465-1890", RAO Zwolle, typoscript 1977.
- Literatuur: A.J. Gevers en A.J. Mensema, "De havezaten in Twente en hun bewoners", Zwolle 1995, pag. 101-113. Zie ook literatuur en bronvermelding aldaar.
Jet Spits, "Och ewig is so lang", Geschiedeniswinkel RU Groningen, Zutphen 2003.
Henk Woolderink, "De Hof te Borne 1206-2006", Borne 2006, zie index.

Weleveld, Huis in Zenderen leenkamer

- Archief: HCO Zwolle, archieven Dijkers, leenregisters van Huis Weleveld onder nrs. 278 en 279.
Archieven Oudheidkamer Twente te Enschede, GB-W inv. nrs. 74-146.
- Inventaris: A.J. Mensema, "Repertorium op de leenregisters van de havezate Weleveld", Uit: "Repertoria van de particuliere leenkamers in Overijssel", deel 3, HCO 1988, pag. 626-632.

Weleveld, Huis in Zenderen Vicarie

- Archief: HCO Zwolle, archieven Dijkers, (voorlopige) inventaris 07, inv.nrs. 353, 288 en 285.
- Inventaris: H.F.R. de France, "Inventaris van de archieven afkomstig uit het bezit van de familie Dijkers 1465-1890", RAO Zwolle, typoscript 1977.
- Literatuur: H. Woolderink, "Het Vikkary boek van Weleveld 1765-1820", Borne 1981, Bronnenpublicatie Vriendenkring van het Bussemakerhuis te Borne No. 2.
Henk Woolderink, "De Hof te Borne 1206-2006", Borne 2006, zie index.

Werden aan de Ruhr, Abdij (D)

- Literatuur: D.P. Blok, "De oudste particuliere oorkonden van het klooster Werden", Assen 1960.
Gerard Seyger, "Oudheid van Twenthe", pag. 287-399.

Windesheim, Klooster tienden

- Archieven: HCO Zwolle, archief klooster Windesheim (vóór 1580).
HCO Zwolle, toegang 3.1. statenarchief, inv.nrs. 3041-3072,
met name inv.nr. 3044, "Rekening rentenmeester Convent Winshem 1626".
HCO Zwolle, toegang 3.1. statenarchief, inv.nrs. 3201-3472 (Bentheimse domeinen),
met name inv.nr. 3455, "Legger van de Domeinen in de Graafschap Bentheim 1764".
- Literatuur: J.B. Schildkamp e.a., "De kroniek van Johannes van Lochem, prior te Albergen", uitgave van Stichting Heemkunde Albergen/Twente Akademie, Albergen 1995, pag. 27-70.
J.G.R. Acquoy, "Het klooster Windesheim", Utrecht 1880.

INDEX RICHTERAMBT BORNE.

A

Aalderink, erve	Hertme	1767
alerskamp, bouwland	Zenderen	1730
Almelo, Huis	erven	1675, 1680, 1682, 1685, 1688-1690, 1720, 1725,
1728, 1730A, 1744, 1760A, 1765		
Almelo, Huis	tienden	1684, 1732, 1733
Almelo, Huis	(achter)lenen	1687, 1744, 1772
Almelo, Kerk	uitgangen	1676, 1681, 1740, 1744
Almelo, Klooster	erven	1735, 1736, 1736A, 1738, 1748, 1748A,B,C, 1749
Almelo, Klooster	tienden	1676, 1684, 1732, 1733, 1735, 1738
Alminkhof, erve	Zenderen	1741, 1741A
Ampsen, Huis	bij Lochem	1764
Arkink, erve	Bornerbroek	1674
Arkink, hofh. eigenaar	Bornerbroek	1672
Arkink, Gerrit Jan	Bornerbroek	1672
Arkink, Jan	Bornerbroek	1672
Arkman, erve	Bornerbroek	1674
Armen	zie Diaconie	
van Averhagen,	familie	1762, 1772
Averink, erve	Zenderen	1736

B

Backenhagen, Huis	Deldenerbroek	1668
Bartelink, erve	Hertme	1765
Bavink, Hendrik	Almelo	1731
Beernink, erve	Zenderen	1724
Beerthuis, erve	Zenderen	1743
ter Bekke, erve	Zenderen	1739
Bekkingveld, erve	Zenderen	1760B
Bekman, erve	Zenderen	1739
Bertelink, erve	Hertme	1765
van Bevervoorde,	familie	1734, 1750
Boekelo, Huis	Boekelo	1726
Boekman, Hermanus Fr.	Hertme	1765
Bolscher, erve	Bornerbroek	1673
Borg Enchede	zie Enschede, Borg	
Borne, Armen	uitgangen	1676, 1681, 1693 etc., 1694
Borne, Dorp	dorp	1691 – 1719
Borne, Dorp	erve	1742
Borne, Hof	Zenderen	1720
Borne, Hof	hofhorige erven	1672, 1673, 1678, 1679, 1684, 1687, 1691, 1709,
1720-1724, 1733, 1745, 1746		
Borne, Hofmeijer	Zenderen	1684, 1720
Borne, Kerk	erve	1768
Borne, Kerk	landerijen	1692-1694, 1697, 1699, 1700, 1705, 1711, 1712, 1745
Borne, koster,	miskoren	1722, 1738, 1749
Borne,	novale tienden	1693 etc.
Borne,	orgelvicarie	1716
Borne, Schoolmeester	uitgangen	1722, 1768
Bornerbroek,	buurschap	1667 – 1690A

Bornerbroek,	erfmarkenrichter	1720
Bos, Jan	Azelo	1755
ten Bosch, Jan Harmen	Bornerbroek	1669
Bosjan, katerstede	Zenderen	1748C
Breuil, erve	Bornerbroek/Deldenerbr.	1687
Broekhuis, erve	Bornerbroek	1684
van Broekhuizen,	familie	1725, 1728
Broil, erve	Bornerbroek/Deldenerbr.	1687
Brosium, erve	Bornerbroek	1677
Bruggeman, erve	Zenderen	1756A, 1760
ten Bruggencate, familie	Almelo	1747
ten Bruggencate, Jan	Almelo	1747, 1769
Bulck (Bolk), Lammert	Borne	1696
Busscher, katerstede	Zenderen	1748C
Bussemaker, familie	Borne	1730, 1762, 1772

C zie ook K

Carmelieten Orde	Zenderen	1738
dat Catte, erve	Zenderen	1759
ten Cate,	familie	1669, 1737, 1739, 1751, 1755
van Coeverden,	familie	1764
Corthen,	zie meester Everhardus	
Coster(s),	familie	1681, 1731, 1737

D

Dasseler, erve	zie Strodink	
Delden, Hof	hofhorige erven	1732, 1761, 1770
Delden, Huis Twickel	zie Twickel, Huis	
Delden,	Kerk	1671
Delden, voorgangers	miskoren	1674
Diaconie	zie Borne en Weerselo	
Dijkers,	familie	1742, 1743, 1759, 1760A,B
Domeinen, 's Rijks	zie 's Rijks Domeinen	
Dood, Bernardus	Bornerbroek	1671
Dreierink 1, erve	Bornerbroek	1676
Dreierink 2, erve	Bornerbroek	1681
Dreierink,	zie ook Klein Dreierink	
Dreierink, Derk	Bornerbroek	1681
Dreierink, Fenne	Bornerbroek	1676
drost van Twente	zie Twente, drost	
Dijkhuis, plaatsje	Bornerbroek	1676

E

Ebelenbroek, erve	Hertme	1768
Eekmors, katerstede	Zenderen	1753
Eekmors, familie	Zenderen	1754
Eenhuis, Antony Lucas	Zenderen	1684
Eeshof, Huis	Tubbergen	1725
Egberink,	familie	1762
Egbertink, erve	Hertme	1769
Elhorst, erve	zie erve Groot en Klein Elhorst	
Elsaet, katerstede	Zenderen	1758
die Elset, katerstede	Zenderen	1758
Engberink, erve	Zenderen	1740
Engelberting, erve	Zenderen	1740
Enschede, Borg	tienden	1762, 1769
Enschede, Koster	uitgang	1743
Espelo, Hof te Lonneker	tinsen	1694, 1730

Esscher(ink), erve	Zenderen	1742
Essen, Stift	erve/leen	1762

G

Gasthuis,	zie Ootmarsum, H. Geest Gasthuis	
ten Glane, familie	Glanerbrug (Pr.)	1757
Graas, Huis	Azelo	1743
van Graas,	familie	1743
Greve, erve	Hertme	1764
Grevink, erve	Hertme	1764
Grimberg, Huis	Notter	1677, 1680, 1685, 1688-1690
Groot Elhorst, erve	Zenderen	1748, 1748A
Groot Hulscher, erve	Zenderen	1738
Groot Nijhof, erve	Zenderen	1728
Groot Oldhof, erve	Zenderen	1725, 1726
Groot Wierik(e), erve	Bornerbroek	1680
Groothuis, Huis	Hertme	1772
Grotenhuis, Huis	Hertme	1772
Grotenhuis, Huis	tienden	1761

H

de Haar, erve	Hertme	1766
van Hambroek,	familie	1760A
Hänisch ten Cate,	familie	1760A
Harink, erve	Hertme	1766
Hasselder, erve	Bornerbroek	1669
Helmichs,	familie	1757
Hengelo, Huis	Woolde	1668, 1669
Herinckhave, Huis	Fleringen	1734, 1742
Hermssen, Lubbert	Borne	1703
Hersevoort, erve	Bornerbroek	1669
Hertme,	buurschap	1761 – 1776
Hertme,	erfmarkenrichter	1720
Hertmermolen	Hertme	1771
Hesselink, erve	Zenderen	1722
Hesselink, Geerd	Borne	1692
Hilber(t)ink, erve	Zenderen	1744
Hoeseler 1, erve	Bornerbroek	1688
Hoeseler 2, erve	Bornerbroek	1685
ten Hoeseler, Wicher	Bornerbroek	1685
ter Hoeve, Hans	Borne	1714
ter Hoeve, Hindrik	Borne	1715
Hof Borne	zie Borne, Hof	
Hof Delden	zie Delden, Hof	
Hof Espelo	zie Espelo, Hof	
Hof te Weleveld	zie Weleveld, Huis	
Hofmeijer van Borne	zie Borne, Hofmeijer	
Holters, Geerd	Borne	1717
Hondeborg, de Borg	Zenderen	1736A
Hondeborg, Huis	Zenderen	1730A
ter Horst, plaatsje	Bornerbroek	1688
ter Horst, familie	Rijssen	1743, 1758, 1762, 1769, 1772
Horst, Johan	Borne	1699
Hoykink, Huis	Dulder	1679
Huis Almelo	zie Almelo, Huis	
Huis Ampsen	zie Ampsen, Huis	
Huis Backenhagen	zie Backenhagen, Huis	
Huis Boekelo	zie Boekelo, Huis	

Huis Eeshof	zie Eeshof, Huis
Huis Graas	zie Graas, Huis
Huis Grimberg	zie Grimberg, Huis
Huis Grotenhuis	zie Grotenhuis, Huis
Huis Hengelo	zie Hengelo, Huis
Huis Herinckhave	zie Herinckhave, Huis
Huis Hondenburg	zie Hondenburg, Huis
Huis Hoykink	zie Hoykink, Huis
Huis Nettelhorst	zie Nettelhorst, Huis
Huis Oldemeulen	zie Oldemeulen, Huis
Huis Rhaen	zie Rhaen, Huis
Huis Ruinen	zie Ruinen, Huis
Huis Saasveld	zie Saasveld, Huis
Huis Stoevelaar	zie Stoevelaar, Huis
Huis Twickel	zie Twickel, Huis
Huis Weemselo	zie Weemselo, Huis
Huis Weldam	zie Weldam, Huis
Huis Weleveld	zie Weleveld, Huis
Huis Zudena	zie Zudena, Huis

Hulscher, erve	zie Groot en Lutlike Hulscher	
ten Hulscher, Berend	Zenderen	1737
ten Hulscher, Johan	Zenderen	1738
ten Hulscher, familie	Zenderen	1757
Hulshof, katerstede	Zenderen	1758
Hulshof, familie	Borne	1730, 1743, 1755, 1758, 1762, 1769, 1772
Hummels, familie	Oldenzaal	1765

I

Ide,	Borne	1718

J

Joostink, erve	Zenderen	1732

K

Kapittel Oldenzaal	zie Oldenzaal, Kapittel	
Kemmerlinck, Berte	Borne	1698
Kemmerlinck, Wessel	Borne	1702
Klein Dreierink, erve	Bornerbroek	1676A
Klein Elhorst, erve	Zenderen	1748, 1748B
Klein Nijhof, erve	Zenderen	1729
Klein Oldhof, erve	Zenderen	1727
Klein Wierike, erve	Bornerbroek	1689
Klooster Almelo	zie Almelo, Klooster	
Klooster (Abdij) Werden	zie Werden, Klooster (Abdij)	
Klooster Windesheim	zie Windesheim, Klooster	
de Kloot, plaatsje	Bornerbroek	1690
Klumpers, Geerd	Borne	1719
Koekenberg, katerstede	Zenderen	1749
Koestede, erve	Zenderen	1735
Kolenbrander, plaatsje	Bornerbroek	1690
Kölner, erve	Hertme	1768
Kolvoort, erve	Bornerbroek	1678
Koppelwever, plaatsje	Bornerbroek	1682
Kostee, erve	Zenderen	1735
Kotteman, erve	Zenderen	1759
Kremer, Berent	Borne	1711
Krooshoop, erve	Bornerbroek	1668

Kuipers, familie	Azelo	1750
Kupers, Johan	Borne	1701

L

Lansinkhof, erve	Hertme	1762
Leferink, erve	Zenderen	1730
Leferink, van Lennep,	zie ook Lutke Leferink familie	1681
Lentfert, familie	Fleringen	1746
de Lette, katerstede	Zenderen	1755
Loesink, Roeloff	Borne	1694
van Loon, jonker	Enschede	1769
Lutke Leferink, plaatsje	Zenderen	1730
Luttike Hulscher, erve	Zenderen	1737

M

Magisterhuis,	Bornerbroek	1686
Metten Gerdes woning,	Bornerbroek	1670
Meister Berendt	Borne	1713
Meister Everhardus	Corthen, Borne	1716
Meulenbroek, erve	Hertme	1771
Meijershof	Zenderen	1720
de Meijer, Zweer	Zenderen	1720
Meyling (Meylink),	familie	1711
Middendorp, erve	Hertme	1761, 1770, 1774
Misdorp, erve	Hertme	1761, 1770, 1774
ten Misdorp, Lammert	Hertme	1761
Misdorp, hofh. eigenaar	Hertme	1770
Morsel, bodegoed	Borne	1709
ten Morsel, Werner	Borne	1709
Mulder, familie	Borne	1771
Mulert,	familie	1772

N

Nettelhorst, Huis	bij Lochem	1764
Nieuwenhuis, familie	Oldenzaal	1763, 1764, 1767
Nijhof, erve	zie Groot en Klein Nijhof	
Nijhof, Gerrit	Zenderen	1726
Nijhof, Jan	Zenderen	1726
Nijhof, Jannes	Borne	1693 etc.
Nijhof, Lambert	Zenderen	1729
Nijhuis, erve	Bornerbroek	1671
Nijhuis, erve	Zenderen	1744

O

Odink, erve	Zenderen	1723
Olde Kosterse	Borne	1712
Oldemeulen, Huis	Oele	1680, 1685, 1688-1690, 1740, 1753, 1764
Oldenzaal, Kapittel	tienden	1693 etc., 1721A, 1722, 1731, 1740, 1744, 1747, 1772
Oldenzaal, Vicarie	tienden en uitgangen	1761, 1763, 1771
Olde Stroet, Johan	Borne	1695
Oldhof, erve	zie Groot en Klein Oldhof	
Olthof, Berend	Zenderen	1726
Olthof, Jan	Zenderen	1726
Olthof, Hermen	Zenderen	1725
Oonk, erve	Zenderen	1723
Ootmarsum, H. Geest Gasthuis, uitgangen		1729

Oude Stroon, lijftucht	Hertme	1762
van Overhagen, familie	zie van Averhagen	
Overink, erve	Zenderen	1736
Overijssel,	lenen	1668, 1675, 1722-1729, 1730A, 1731, 1732, 1734, 1735, 1737, 1739, 1741-1745, 1757-1759, 1760A, 1761, 1763-1766, 1769

P

Paasschen, katerstede	Zenderen	1750
Pastehuis, kater	Bornerbroek	1690A
Peperkamp, plaatsje	Bornerbroek	1683
Pigge, erve	Hertme	1770
Post, Berend	Borne	1710
Potkamp, Gerrit	Borne	1704
Proosdij, St. Pieter	zie Utrecht	
Putman (Cramer),	familie	1723

R

van Raesfelt,	familie	1725-1728
Rammelmans vicarie	zie vicarie Weleveld	
Ranneft, Jan	Zenderen	1749
van Rechteren,	familie	1676, 1676A, 1677, 1680, 1682, 1688-1690
van Reede,	familie	1764, 1771
Reef, erve	Zenderen	1736,1737
Reiger,	familie	1764
Reimer(ink), erve	Zenderen	1734
Reiners,	familie	1762
Rhaen, Huis	Rhaen (Salland)	1764
Richters, Gerrit	Borne	1706
van de Riet, familie	Zenderen	1747
Ripperda,	familie	1720, 1726
Rodenhuis, erve	Hertme	1762
ten Rouweler, Gerdt	Bornerbroek	1683
Ruinen, Huis	achterlenen	1731, 1737, 1739, 1760A, 1763, 1765, 1766
's Rijks Domeinen		1722, 1732, 1769

S zie ook Z

Saalker, erve	Zenderen	1733
Saasveld, Huis	Dulder	1771
Sallink, erve	Zenderen	1733
Schele (Scheel), familie	Zenderen	1670, 1695, 1697, 1701, 1703, 1710, 1713, 1730, 1731, 1737, 1739-1742, 1744, 1751-1755, 1760A, 1763, 1764, 1766, 1767, 1772
Schepershuis, katerstede	Zenderen	1754
Schimmelpennink,	familie	1751
Scholten, erve	Zenderen	1741
Scholten, familie	Zenderen	1754
Schothorst, erve	Bornerbroek	1672
Schulten, erve	Zenderen	1741
Schulten, Johan	Borne	1697
Schuurkate, erve	Zenderen	1757
Slag, erve	Zenderen	1736, 1737
Sloet, Gerard	landrentmeester	1762
Smith, Johan bij het kerkhof in Borne		1707
Smith, Johan op Morselsbrink in Borne		1708
Stadhuis, katerstede	Zenderen	1752
Stalhuis, katerstede	Zenderen	1752
Steenbergen, P.A.	Zenderen	1738
Stege, Arend	Borne	1693
Stegeboer, katerstede	Zenderen	1751

Stift Essen	zie Essen, Stift	
Stift Weerselo	zie Weerselo, Stift	
Stoevelaar, Huis	Herike	1764
Stork,	familie	1761, 1771
Storksel, erve	Zenderen	1731
Strodink, erve	Hertme	1762, 1773, 1775
stroon-esch, bouwland	Hertme	1762

T

ten Torne,	familie	1744
Tusveld, erve	Bornerbroek	1675
Twe(e) Vrytsschen	Zenderen	1756, 1756A
Twente, 1761	drost	1673, 1674, 1679, 1687, 1722-1724, 1732, 1733, 1745,
Twente,	landrentmeester	1767, 1769
Twickel, Huis	Deldener Es	1668, 1721A, 1725-1730, 1730A, 1743
van Twickel(o)	familie	1668, 1669, 1772

U

Utrecht, Proosdij St. Pieter	lenen	1730, 1738

V zie ook F

Veldhuis, katerstede	Bornerbroek	1667
Veldhuis, erve	Hertme	1763
Velthuis, erve	Hertme	1763
Velt Gerdt	Bornerbroek	1667
Verspohl, familie	Glanerbrug (Pr.)	1757
van Voorst, Vrytsschen	familie zie Twe(e) Vrytsschen	1677, 1680, 1685, 1688-1690, 1723

W

Wederwille, kate	Bornerbroek	1690A
de Weele, bodegoed	Zenderen	1746
Weemselo, Huis	Albergen	1723, 1725, 1728, 1729, 1734, 1742, 1750
ter Weer, Gerrit Jan	Borne	1743
Weerselo, Armen	Weerselo	1763
Weerselo, Stift	Dulder	1733, 1770
Weldam, Huis	Kerspel Goor	1725, 1726, 1728, 1729
ten Wele, Gert	Zenderen	1746
Weleman, bodegoed	Zenderen	1746
Weleveld, Huis	Zenderen	1760A
Weleveld, Huis	erven	1686, 1730, 1731, 1737, 1739-1741, 1741A, 1742, 1744, 1751-1756, 1756A, 1758, 1759, 1760A,B, 1763-1767, 1769
Weleveld, Huis	lenen	1762, 1769
Weleveld, Huis	tienden	1725, 1734, 1745
Weleveld, Huis	vicarie	1711, 1730, 1740, 1741, 1745, 1764, 1766, 1767, 1771
van Weleveld,	familie	1760A, 1762, 1769
Wensink, erve bij het dorp Borne, Zenderen		1721, 1776
Wensink in Voor-Zenderen, Zenderen		1721A
Werden,	Klooster (Abdij)	1721A, 1772
Wermink,	familie	1743
Wernsink, erve bij het dorp Borne, Zenderen		1721, 1776
Westendorp,	familie	1737
Westerlo,	familie	1747
Wienk of Geerdink,	familie	1750
Wierik(e), erve	zie Groot en Klein Wierik(e)	
ten Wierik, Lambert	Bornerbroek	1680

Wigbolt, familie	Fleringen	1746
Wildijk, bodegoed	Borne	1691
ten Wildijk, Egbert	Bode	1691
Wilmink, Hendrik	Weerselo	1746
Windsheim, Klooster	tienden	1672-1674
Wissink, erve	Zenderen	1745
Wissink, Egbert	Zenderen	1745
Wolbers, erve	Bornerbroek	1690
Wolbertink, erve	Bornerbroek	1690
Wolters, Jenne	Borne	1700
Wolthuis, erve	Zenderen	1747
Wonder,	familie	1744
Workeler, erve	Bornerbroek	1679
Workeler, hofh. eigenaar	Bornerbroek	1678
Workeler, Gradus	Bornerbroek	1678
ten Workeler, Johan	Bornerbroek	1679
van Wulfften, familie	Oldenzaal	1763, 1764, 1767

Z zie ook S

van Zebelingen,	familie	1725, 1728, 1730A
Zeiker, erve	Zenderen	1733
Zelhorst,	familie	1750
Zenderen,	buurschap	1720 – 1760B
Zenderen,	erfmarkenrichter	1720
Zenderen,	marke	1667, 1682
Zudena, Huis	Zuna	1668
Zwartkate, katerstede	Hertme	1774
Zweers(erve), erve	Zenderen	1756, 1760
Zwerink, erve	Zenderen	1756, 1760
Zwolle	eigenaar land Borne	1705